

ΔΑΦΝΗ

Περιοδική έκδοση του ομώνυμου πολιτιστικού συλλόγου, Δαφνώνα Χίου. Έτος 1^ο Φύλλο 1^ο Τιμή 1.000 δρχ. Απρίλης '99

NEA MONH XIOY. «Η εις Άδου κάθοδος.» (Ψηφιδωτά 11^{οο} αιώνα.)

Εγκυκλοπαίδεια Δομή (πινακοθήκη).

ΔΑΦΝΗ

Περιοδική έκδοση του
ομώνυμου πολιτιστικού
συλλόγου Δαφνώννα Χίου.

Υπεύθυνο στο νόμο, το
διοικητικό συμβούλιο.

Υπεύθυνος έκδοσης,
σύνταξη - σελιδοποίηση,
επικοινωνία,
Βαγγέλης Ρουφάκης,
Δαφνώννας Χίος 82100
(0271) 78-353

Υπεύθυνος οικονομικών,
Γιάννης Στουπάκης. 77-178

Υπεύθυνος διανομής,
Αποστόλης Ντίλης. 78-343

Εξώφυλλο:
Η εις Άδου κάθοδος,
(Ψηφιδωτά Νέας Μονής)

Οπισθόφυλλο:
Δαφνώννας (Γ. Διλμπόη) και
άποψη του χωριού (1949)

Εκτύπωση:
Έντυπο Γραφικές Τέχνες

Τιμή φύλλου 1.000 δραχμές.

Αποστολή στο εσωτερικό
1.500 δραχμές.

Αποστολή στο εξωτερικό
2.000 δραχμές

Σημείωση:

Σε όλους τους Δαφνούσους το περιοδικό
θα διανέμεται δωρεάν. Σε `κείνους που
δεν μπορούν να προμηθευτούν το
περιοδικό στους τόπους δωρεάν
διανομής, θα το στείλουμε με χρέωση
μόνο 500 δραχμών στους κατοίκους
εσωτερικού, και με χρέωση μόνο 1.000
δραχμών στους κατοίκους εξωτερικού,
για κάλυψη εξόδων αποστολής.

ΕΠΙ ΤΕΛΟΥΣ

Μετά από πολλές αναβολές και αναστολές, μετά από διαφωνίες για το πώς και πότε, πιθανώς και με κάποιες ατέλειες, το περιοδικό μας είναι πλέον πραγματικότητα.

Υπάρχει επί τέλους ένας τρόπος επικοινωνίας για όλους τους Δαφνούσους, όπου κι αν βρίσκονται.

Μέσα από τις ειδήσεις, τα επίκαιρα, την ιστορία και την παράδοση του χωριού μας και κατ' επέκταση του νησιού και της χώρας μας, τη λογοτεχνία, τη λαογραφία, την αλληλογραφία με τους αναγνώστες μας και τα διάφορα άλλα θέματα, που θα γεμίζουν τις σελίδες του περιοδικού μας πιστεύουμε πως θα ωφεληθεί ο αναγνώστης και το χωριό. Αυτός άλλωστε είναι και ο σκοπός μας.

Αδέλφια Δαφνούσοι, όπου κι αν είστε. Επικοινωνήστε μαζί μας και συμβάλτε στην προσπάθεια που σήμερα ξεκινούμε.

Στόχος μας δεν είναι το χρήμα. Κανένας απ' όσους δουλεύουμε σ' αυτό δεν πληρώνεται.

Δουλεύουμε πολύ, αλλά τα έξοδά μας περιορίζονται στο ελάχιστο.

Το περιοδικό μας θα διανέμεται δωρεάν στους Δαφνούσους και τους φίλους τους στο χωριό, την «Αδελφότητα Δαφνουσίων Αττικής» και τον «Σύλλογο Δαφνουσίων Αμερικής» στη Νέα Υόρκη. Αν κάποιος δεν μπορεί λόγω απόστασης να το προμηθευτεί, ή αν κάποιος ζει σε άλλη χώρα, ας επικοινωνήσει μαζί μας και θα βρούμε τρόπο αποστολής.

Διαφημίσεις δεν βάλουμε. Η έκδοση θα γίνεται με προσφορές επιχειρήσεων και ιδιωτών, των οποίων τα ονόματα θα δημοσιεύονται στο ευχαριστήριο στην δεύτερη σελίδα. Γράψτε μας τη γνώμη σας, και στείλετέ μας το υλικό που τυχόν διαθέτετε.

Αφού σας ευχαριστήσουμε εκ των προτέρων, ευχόμαστε στο περιοδικό μας Καλορίζικο.

Επίσης σε όλους εσάς να έχετε υγεία και Καλή Ανάσταση.

Δαφνώνας 2000

Αγαπητοί συγχωριανοί.

Ευχόμαστε σε σας και τις οικογένειές σας, «Καλή Ανάσταση».

Επικοινωνούμε μαζί σας για να σας ενημερώσουμε για το πρόγραμμα «Δαφνώνας 2000».

Σκεφτήκαμε, με την Ανατολή της νέας χιλιετηρίδας, να προσφέρουμε σε όλους εσάς ένα καλοκαίρι που θα μείνει χαραγμένο στη μνήμη σας.

Πιο συγκεκριμένα, φιλοδοξούμε να συγκεντρώσουμε στο Δαφνώνα τους απανταχού Δαφνουσίους, προσφέροντάς τους ένα δεκάημερο (27 Ιουλίου - 6 Αυγούστου 2000) γεμάτο με πολιτιστικές εκδηλώσεις (μουσικές, θεατρικές, αθλητικές κ. α.).

Σκοπός μας να ενωθούμε όλοι μαζί και ιδίως με εσάς που οι δεσμοί σας με την πατρίδα έχουν χαλαρώσει και να ξαναφέρουμε στη μνήμη σας αναμνήσεις που πιθανόν να έχουν ξεχαστεί.

Καταλαβαίνετε βέβαια ότι για να πετύχει αυτός ο στόχος, πρέπει να υπάρχει και η δική σας συμμετοχή. Παρ' όλες όμως τις προσπάθειες που κάναμε να ανακαλύψουμε όσους περισσότερους Δαφνουσίους μπορούσαμε, πιθανόν κάποιοι να μας έχουν διαφύγει. Γι' αυτό θα σας είμαστε ευγνώμονες αν μας βοηθήσετε στο έργο μας, ενημερώνοντας όσους απ' αυτούς γνωρίζετε και παράλληλα παροτρύνοντάς τους να επικοινωνήσουν με την οργανωτική επιτροπή.

Τελειώνοντας, σας αναφέρουμε ότι αυτή είναι η πρώτη επαφή μαζί σας.

Θα ακολουθήσουν και άλλες επιστολές που θα σας ενημερώνουν για τις ενέργειές μας και τις λεπτομέρειες του προγράμματος.

Ελπίζουμε να συμμεριστείτε τον ενθουσιασμό μας και να ανταποκριθείτε.

Με εκτίμηση,

Η οργανωτική επιτροπή.

Στο
Δαφνώνα: Ζώας Μιχάλης
Ντίλης Αποστόλης
Παπαμιχαλάκη Στέλλα (0271) 78326
Φουστάνα Άννα

Στην
Αθήνα: Μέλης Βαγγέλης
Μενής Γιάννης (01) 320 843
Φιριπής Αλέκος
Χαβιάρα Γεωργία

Στην
Αμερική: Γεωργοπάλης Σπύρος
Μισιριώτης Νίκος
Στουπάκης Γιάννης
Χαβιάρας Μανώλης (718) 238-2334

ΧΙΟΣ ΑΠΡΙΛΗΣ 1822

ΤΟ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΟ

...Στις 11 του Απρίλη 1822 και ενώ η πολιορκία προόδευε, έφτασε στη Χίο ο τούρκος ναύαρχος Καρα Αλής με 46 πλοία και 7.000 άντρες.

Αποβίβασε το στρατό του στο νησί και έριξε τις εμπειροπόλεμες δυνάμεις του εναντίον των επαναστατών, με αποτέλεσμα να κάμψει αμέσως την εξέγερση.

Άρχισε τότε γενική σφαγή. Κάπου 23.000 Χιώτες σφάχτηκαν από τους τούρκους και 47.000 αιχμάλωτοι στάλθηκαν στα σκλαβοπάζαρα της ανατολής. Η Χίος ερημώθηκε και μόνο 30.000 από τον πληθυσμό της γλύτωσαν καταφεύγοντας στα βουνά.

Οι απάνθρωπες και έξω από κάθε νόμο του πολέμου σφαγές των αμάχων στην Χίο, ξεσήκωσαν φοβερό κύμα διαμαρτυριών σ' όλη την Ευρώπη εναντίον των τουρκικών θηριωδιών...

(Απόσπασμα από το βιβλίο του Τάσου Βουρνά «Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας»)

ΣΤΗ ΧΙΟ

Ωραίο νησί! Και λέγοντας μονάχα
τ' όνομά σου,
με περεχούν τ' ανθόνερα και τα
ροδόσταμά σου,
γεμίζουν οι παλάμες μου με γιασεμιά
ανθισμένα,
σφαλούν απ' τη μαστίχα σου τα μάτια
μεθυσμένα
κι' ακούν τα' αυτιά σου ένα παλιό τραγούδι
αγάλι-αγάλι,
τραγούδι για τις Χιώτισσες που πλένουν
στ' ακρογιάλι
και δείχνοντας αστόχαστα τον
ποδοστράγαλό τους,
κάνουν τους ναύτες που περνούν να χάνουν
το μυαλό τους.

Ωραίο νησί! Αν δεν εφόρεσες δαφνόκλαδα
σου φτάνει
για δόξα σου το ακάνθινο του μαρτυρίου
στεφάνι.
Τα γιασεμιά κοκκίνισαν το χρόνο της
σφαγής σου
πίνοντας αίμα για νερό στη ρημαγμένη
γη σου.
Τα χελιδόνια πέρασαν χωρίς να
σταματήσουν,
μη ξέροντας στο χαλασμό πού τις φωλιές
να κτίσουν.
Κι ο ναύτης που ξετρέλαινες, ξαναγυρνώντας
πάλι,
δεν είδε ούτε μια Χιώτισσα να πλένει στ'
ακρογιάλι

Γ. Δροσίνης

Τούρκοι διαβήκαν. Χαλασμός, θάνατος πέρα ως πέρα.
Η Χίο, τ' όμορφο νησί, μαύρη απομένει ξέρα,
με τα κρασιά, με τα δεντρά
τ' αρχοντονησί, που βουνά και σπίτια και λαγκάδια
και στο χορό τις λυγρές καμιά φορά τα βράδια
καθρέφτιζε μεσ' τα νερά.

Ερμιά παντού. Μα κοίταξε κι απάνου εκεί στο βράχο,
στον κάστρου τα χαλάσματα κάποιο παιδί μονάχο
κάθεται, σκύβει θλιβερά
το κεφαλάκι στήριγμα και σκέπη του απομένει
μόνο μιαν άσπρη αγράμπελη σαν αυτό ξεχασμένη
μεσ' την αφάνταστη φθορά.

Φτωχό παιδί, που κάθεσαι ξυπόλυτο στις ράχες
για να μην κλαις λυπητερά, τ' ήθελες τάχα να 'χες
για να τα ιδώ τα θαλασσά
ματάκια σου ν' αστράψουνε, να ξαστερώσουν πάλι
και να σηκώσεις χαρωπά σαν πρώτα το κεφάλι
με τα μαλλάκια τα χρυσά;

Τι θέλεις άτυχο παιδί, τι θέλεις να σου δώσω
για να τα πλέξης ξέγνοιαστα, για να τα καμαρώσω
ριχτά στους ώμους σου πλατιά
μαλλάκια που του ψαλιδιού δεν τάχει αγγίζει η κόψη
και σκόρπια στη δροσάτη σου τριγύρω γέρνουν όψη
και σαν την κλαίουσα την ιτιά;

Σαν τι μπορούσε να σου διώξει τάχα το μαράζι;
Μήπως το κρίνο απ' το Ιράν, που του ματιού σου μοιάζει;
Μην ο καρπός απ' το δεντρί
που μεσ' στη μουσουλμανική παράδεισο φυτρώνει,
κ' έν' άλογο χρόνια εκατό κι αν πιλαλάει, Δεν σώνει
μεσ' απ' τον ίσκιο του να βγει;

Μη το πουλί που κελαηδάει στο δάσος νύκτα μέρα
και με τη γλύκα του περνάει και ντέφι και φλογέρα;
Τι θες κι απ' όλα τα αγαθά
τούτα; Πεσ. Τα' άνθος, τον καρπό; Θες το πουλί;
-Διαβάτη,
μου κράζει το Ελληνόπουλο με το γαλάζιο μάτι:
Βόλια, μπαρούτι θέλω. Νά.

Βίκτωρ Ουγκό

(Μετάφραση Κωστή Παλαμά)

Ο περίφημος πίνακας του Ντελακρουά «Η σφαγή της Χίου».

ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΡΤΑΚΗΣ

Γεννήθηκε στον Άγιο Ισίδωρο του Πετροκοκκίνου, στον Κάμπο της Χίου.

Γονείς του, ο Γιάννης Πέτρου Μαρτάκης από τον Κάμπο και η Μαργαρίτα Γιώργη Μισιριώτη από τον Δαφνώνα. Τελείωσε το δημοτικό σχολείο Κλούβα και το 1^ο γυμνάσιο Χίου

Σπούδασε πολιτικές επιστήμες και νομικά. Έγραψε επιτομή Διεθνούς Δημοσίου Δικαίου, που δημοσιεύθηκε. Σταδιοδρόμησε σαν αντιπρόσωπος οίκων εξωτερικού και για κάποιες περιόδους στο Υπουργείο Πρόνοιας.

Ζει στην Αθήνα με τη γυναίκα του και τις δυο τους κόρες.

Συνεργάστηκε και συνεχίζει να συνεργάζεται και με Χιώτικες εφημερίδες και περιοδικά. Από το 1974 μέχρι το 1978 εξέδιδε τα «Χιακά επίκαιρα».

Είναι μέλος του φυσιολατρικού συνδέσμου ο «ΠΑΝ» και ήταν για χρόνια πρόεδρος και εκδότης του ομώνυμου περιοδικού.

Είναι ακόμα στην Ένωση Συγγραφέων και Δημοσιογράφων Τουρισμού, μέλους της FIJET, διεθνούς οργάνωσης του ίδιου τομέα.

Στην Αδελφότητα Δαφνουσίων Αττικής προσφέρει θερμά τις υπηρεσίες του. Ήταν πολλά χρόνια πρόεδρος και μπροστάρης σε κάθε κίνηση. Σήμερα είναι Επίτιμος πρόεδρος. Στις μέρες της προεδρίας του, η οργάνωση πήγε πολύ μπροστά και εξέδωσε (για λίγο) την εφημερίδα «ο Δαφνώνας».

Στις δεκαετίες 1960/70 οι πιο παλιοί θυμόμαστε στα έντυπα της εποχής (Χιακό Βήμα, Χιακοί Αντίλαλοι, Χιακά Επίκαιρα, κ.α.) τα ευθυμογραφήματα Μπουρλής-Τζανής, με την υπογραφή Ένας από τη Χίο.

Το Ομήρειο πνευματικό κέντρο εκτιμώντας την λαογραφική αξία των κειμένων καθώς και τον σπάνιο γλωσσικό ιδιοματισμό, τα εξέδωσε σε τόμο με τίτλο «ΧΙΩΤΙΚΑ ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΜΠΟΥΡΛΗΣ - ΤΖΑΝΗΣ».

Εμείς θεωρούμε τιμή και υποχρέωση να φιλοξενούμε αυτή τη στήλη (μια και πολλά από τα κομμάτια μιλούν για το χωριό μας) και να ευχαριστήσουμε τον Χωριανό μας και φίλο, για την προσφορά του στον τόπο και την παράδοση. Επίσης για την υπόσχεση που μας έδωσε ότι θα αρθρογραφήει στο περιοδικό μας.

Ευχαριστούμε.

Ένας από το Δαφνώνα

ΜΠΟΥΡΛΗΣ - ΤΖΑΝΗΣ

Του Πέτρου Μαρτάκη

ΦΩΣ

Των Βασιών! Κι' ευτός ο πρωινός ήλιος τ' Απρίλη! Μα ευτός ο πρωινός ήλιος! Εγέμισε τον τόπο διαμάντια με τ' αγιάζι απάνω στα φύλλα των πορτοκαλιών, στα χορτάρια, στα πούλνους, στις αρτάνες. Ο ουρανός γαλανός, να γελά και τ' άθια των πορτοκαλιών να μωσοβολούνε! Τι λογίως να μην κάμει η ψυχή σου ανάσταση, κι ας είναι Σαρακοστή ακόμη;

Ο Μπουρλής κι ο Τζανής, έεκείνην την πρωινή ήταν αφηλά, απάνω απέ τα Λειθάδια και λε ο Τζανής:

— Βλέπεις, ο ήλιος μας έρκεται απέ την Ανατολή, απέ τα θουνά της Τουρκίας!

Λέ του ο Μπουρλής:

— Πολλήν ώραν εσκεθγουσσε να τόθρεις;

— Όχι, λε ο Τζανής, με την πρώτη τόθρα. Σκέθγομαι πως θλέπει πρώτα τους Τούρκους κ' ύστερις εμάς.

— Πάλι καλά, λέ ο Μπουρλής, πάλι καλά, γιατί μερικοί μερικοί, οι Αμερικάνοι —ονόματα να μην λέμενε — θλέπουνε μόνο τους Τούρκους και καθόλους εμάς.

— Κ' ευτό το κατάλαθα, απαντά ο Τζανής, μα ε με κόφτει γιατ' εν είναι ήλιοι.

— Άφερού σου! Τώρα τους εκουρέλιασε!

— Εγώ λέω, κουμπάρε Τζανή, να πάρομενε ένα ταξί, να κάμομενε μια περατζάδα σ' όλα τα καμπόχωρα, να χαρούμεν το πρωινό και να στεκούμεστενε λιγάκι απόξω απέ τις εκκλησιές ν' ακούμενε τις ψαρμουδιές και ν' ανάψομενε κάνα κεράκι σ' οξωκλήσια που ε λουτουρ-γούντανε.

Εδεδέτσι το κάμαν απόφαση, ήμπανε μέσα σ' ένα αυτοκίνητο και τούς επήαινε για τη θόρτα τος. Κ' εμπάιναν πια μέσα στα ξωκκλήσια κ' ενάθαν κεράκια κ' εψάλλανε. κ' ενάθαν κεράκια κ' εψάλλανε δοξολογία στο φως και στην ομορφιά, ώσπου εβαρέθηκεν ο σωφέρης και τος ήπιασενε τις φωνές να γυρίσουν στη Χώρα, γιατί ήτανε μπερδεμένος και σ' άλλα αγώγια, μα ευτοί το χαθά τος, και στο τέλος, τον επήρανε κ' ευτόνε μαζί τος να σκαρφαλώνουνε στα ξωκκλήσια κ' ήπιασενε κ' εκείνος να ψάλλει και να κόβγει μερσινιές, πράσινα κλαδιά, ταφλάνια και δενδρολίβανο και να ραίνει τις εκκλησιές σαν παπάς. Κ' εδιαλέανε μέρος για να πάνε με τις φαμέλιες τος τη δεύτερη μέρα της Λαμπρής να κάμουν παρέγια, και κάμναν πια σαν παιδάκια με τη λαχτάρια του Πάσχα.

Το μεσημέρι εγυρίσανε στη Χώρα κ' εφάανε όλοι μαζί στο σπίτι του Μπουρλή, που τόχανε οι κόρες του γεμάτο λαλάδες. Τις είχανε μαζεμένες που πήανε με τ' αυτοκίνητο του Μπατή στις πλαγιές τ' Αγιού Μηνά στο Νεχώρι. Και σαν πούταν η τραπεζαρία στολισμένη με λαλάδες και πολιτικά λαλαδάκια απέ το Ζυφιά, τους ήπιασενε μια χαρά κ' εγινήκανε όλοι τος ένα με τα παιδάκια. Εφώνάζανε όξω κόσμου κ' επαίζανε μαζί τος λογιά λογιά παιχνίδια. Και τι εν επαίζανε! Εκατηθήκανε και κάτω, δίπλα στο άδειο στενάδι κ' επαίζανε «Τα σκλαβάκια», και μ' ένα λαλά στο χέρι εκούμπαν ο παίχτης στους σκλάβους και τους ελευτέρωνε. Μόνο η Μαριγώ ήμεινε απάνω κ' ετοιμάσενε τραπέζι με τους μπακαλιάρους, κ' ήθαλενε δίπλα στο πιάτο του καθενός μαζί με τα μαχαροπήρουνα και ένα λαλά. Μαντάτο για τη χαρά της Λαμπρής την άλλη Κυριακή.

ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ

Ένας από τη Χίο

ΠΡΩΤΑΠΡΙΛΙΑ

-Ωστε έχεις δουλειά σήμερα, ε; Λέει στον άντρα της η κυρία Λέλα..
-Και βέβαια Λέλα μου. Αν δεν είχα έπρεπε να βρω, της απαντά εκείνος. Για να πάει καλά ο μήνας. Πρωτομηνιά βλέπεις.
Μιλούν για πρωτομηνιά μα η σκέψη και των δυο είναι στον φίλο τους τον Τοτό. Είχαν ζητήσει τη βοήθεια του, για να γελάσει ο ένας τον άλλο, σήμερα πούνε πρώτη τ' Απρίλη. Δεν προλαβαίνουν να τελειώσουν τη σκέψη τους και ο Τοτός έρχεται. Ο Μενέλαος δεν χάνει καιρό. Εκμεταλλευόμενος την απουσία της γυναίκας του που πήγε να ψήσει καφέ, ρωτάει τον Τοτό.
-Λοιπόν τι έγινε; Μου βρήκες τον τρόπο να γελάσω τη Λέλα;
-Αν σου βρήκα λέει! Το καλύτερο που έχεις να κάνεις, είναι ν' αφήσεις τη Πρωταπριλιά και τα γελάσματα και να κοιτάξεις τη συμφορά που σε περιμένει!
-Τι έκανε λέει;
-Αυτό που σου λέω. Για να μη σου τα πολυλογώ, οι υποψίες μου πήραν σάρκα και οστά. Ανακάλυψα τα πάντα! Η Λέλα σ' απατά.
-Βρε άντε από κει. Του λέει ο Μενέλαος χαμογελαστός.
-Όπως σε βλέπω και με βλέπεις, επιμένει ο Τοτός. Σήμερα μάλιστα με τη πρόφαση πως είναι Πρωταπριλιά, έχει σκοπό να σε στείλει κάπου και να καλέσει εδώ το φίλο της.
-Κάνε μου τη χάρη ν' αφήσεις τ' αστεία.
-Αυτό που σου λέω. Άλλωστε δεν έχεις παρά να μείνεις εδώ και να τους πιάσεις επ' αυτοφώρω.
-Αυτό θα κάνω! Λέει ο Μενέλαος, που αρχίζει να τσιμπάει. Περιμένε μια στιγμή και θα γυρίσω.
Μόλις ο Μενέλαος βγαίνει, ο Τοτός χαμογελά και μονολογεί.
-Πάει ο ένας τώρα την άλλη!
Η Λέλα φέρνει τον καφέ και ρωτά με τη σειρά της τον Τοτό αν της βρήκε τον τρόπο να γελάσει τον Μενέλαο. Εκείνος με τα ίδια λόγια που είπε και στον Μενέλαο, την βάζει σε...σκέψεις και την πείθει να μείνει στο σπίτι για να τους πιάσει επ' αυτοφώρω. Αμέσως μετά με πρόφαση μια επείγουσα δουλειά φεύγει. Ούτε τον καφέ του δεν ήπιε.
Σε λίγο επιστρέφει ο Μενέλαος και λυπήθηκε που δεν πρόλαβε τον φίλο του που τον ήθελε όπως είχε.
-Ξέρεις γυναίκα; Λέει μετά.. Δεν θα

πάει καλά ο μήνας.
-Γιατί;
-Γιατί δεν θα μπορέσω να βγω σήμερα έξω.
-Μπα; (του λέει ειρωνικά εκείνη). Δεν θα μπορέσετε να βγείτε; Και γιατί;
-Μου ήρθε ξαφνικά μια ημικρανία και δεν μπορώ να σταθώ στα πόδια μου. Εσύ βέβαια, θα πας στη μητέρα σου. Παλιάνθρωπε! Σκέφτεται εκείνη.
-Όχι δεν θα πάω μετάνιωσα.
-Και γιατί παρακαλώ;
-Τι θα πει γιατί; Μια και είσαι αδιάθετος, δεν μπορώ να σ' αφήσω μόνο.
-Δεν με πειράζει.
-Πειράζει όμως εμένα. Εκτός αν και συ αποφασίσεις να βγεις. Μου φαίνεται πως δεν θα ήταν άσχημη ιδέα πας μια βόλτα να πάρεις αέρα. Λοιπόν τι λες θα πας;
-Όχι δεν θα πάω πουθενά.
-Ε! Ούτε κ' εγώ.
-Α! Έτσι; Πολύ καλά! Της λέει εκείνος θυμωμένος.
-Για να σου πω! Τι θυμώνεις πρωί - πρωί;
-Θυμώνω γιατί... Ας καταπιώ τη γλώσσα μου.
-Αν είσαι θυμωμένος να πας έξω να ξεθυμώσεις.
-Έξω; Α! Όχι! Φωνάζει εκείνος οργισμένος. Δεν θα σου κάνω τη χάρη. Θα μείνω εδώ και θα...
-Και τι;
-Μάλιστα κυρία μου! Θα μείνω εδώ!
-Κ' εγώ το ίδιο. Δεν θα το κουνήσω όλη μέρα, άκουσε; Όλη μέρα!
-Αυτό το ήξερα. Μα ένα σου. Δεν θα λείψω απ' εδώ ούτε στιγμή.
-Γι' αυτό ήμουν σίγουρη. Και δεν μου λες παρακαλώ τι θα φάμε σήμερα; Δεν θα πας να ψωνίσεις;
-Όχι δεν θα το κουνήσω. Ακούς; Δεν θα κάνω βήμα.
Το κουδούνι της πόρτας κτυπά και ο καυγάς που γίνεται για το ποιος θ' ανοίξει δεν περιγράφεται. Το κουδούνι ξανακτυπά και ο Μενέλαος πάει προς την πόρτα.
-Εγώ θ' ανοίξω! Μάλιστα! ή θαρρείς πως εγώ είμαι από κείνους που...
-Να τ' αφήσεις αυτά και δεν περνούν σε μένα. Πες μου ποιόν περιμένεις;
-Εγώ να σου πω ποιόν περιμένω ή εσύ;
-Α! Ναι. Ξέχασα. Δεν είναι ποιος είναι ποια...
Το κουδούνι ξανακτυπά και ο ένας σπρώχνει τον άλλο, μέχρι που η πόρτα ανοίγει και μπαίνει ο παπάς.

-Χρόνια πολλά! Καλό μήνα. Σώσον κύριε τον λαόν σου και ευλόγησον την κληρονομίαν σου. Νίκας τοις...
-Φτάνει! Φτάνει παπά μου λέει η Λέλα και του βάζει στο χέρι ένα χαρτονόμισμα. Εκείνος φεύγει και ο καυγάς συνεχίζει.
-Να μου πεις γιατί ήθελες ν' ανοίξεις εσύ την πόρτα.
-Παλιάνθρωπε! Με προλαβαίνεις για να μη σε ρωτήσω εγώ.
-Κακοηθέστατη! Σου κακοφάνηκε που έμεινα εδώ ε;
-Όχι αν μπορείς έβγα έξω.
-Σ' αρέσει να το κάνω, μα δε θα βγω.
-Αυτό το ξέρω.

Η συνέχεια στη σελίδα 12

Η ΑΝΟΙΞΗ

Ή γλυκυτάτη άνοιξη
μέ τ' άνθια στολισμένη,
ροδοστεφανωμένη,
τή γη γλυκοτηράει.

Κι ή γη τή χλόη έντύνεται,
τά δάση της Ισκιώνουν
τά κρύα χιόνια λιώνουν,
ό ούρανός γελάει.

Τά λουλουδάκια βάφονται,
τά πλάγια χρωματίζουν
κι ήδονικές φωτίζουν
οί δροσερές αύγες.

Στ' άγκαθερό τριαντάφυλλο
γλυκολαλάει τ' άηδόνι,
τό ξένο χελιδόνι
ταιριάζει τή φωλιά.

Στους κάμπους πλούσια κι
σε πράσινα λιβάδια, άκοπα,
τά ζωντανά κοπάδια
βελάζουν και πηδούν.

«Απαντα» Γιάννης Βηλαράς

Αλησμονούνται οι φιλιές
ξεχνιούνται οι αγάπες.
Στο δρόμο ανταμώνουνε,
σαν ξένοι. Σαν διαβάτες.

Φως Αναστάσεως

(Του αιδεσιμότατου Παντελεήμονα Καλεώδη, εφημέριου του Ι. Ν. Αγ. Παντελεήμονα, Δαφνώνα).

Η πιο λαμπρή μέρα της χριστιανοσύνης, είναι η μέρα της Αναστάσεως. Είναι η μέρα που ο Χριστός μας χάρισε για να χαιρόμαστε την νίκη της ζωής και της αγάπης, τον θρίαμβο του φωτός εναντίον του σκότους.

Στην Ορθόδοξη Εκκλησία γιορτάζουμε την Ανάσταση μέσα σε μια πλημμυρίδα φωτός από τις αναμμένες λαμπάδες που φωτίζουν τα πρόσωπα των πιστών.

Το φως της Αναστάσεως διώχνει από την ψυχή τα σκοτάδια της αγωνίας και του φόβου και την πλημμυρίζει με τη χάρη της, γιατί ο Χριστός με τον δικό Του θάνατο νίκησε τον θάνατο και χάρισε στους ανθρώπους την ζωή.

Το φως της Αναστάσεως το παίρνουμε και το

δίνουμε. Κανείς δεν το κρατάει για τον εαυτό του. Το δεχόμαστε με ευχές και ευχαριστίες και το προσφέρουμε με αγάπη και χαρά στους διπλανούς μας, γιατί συμβολίζει το φως του Ευαγγελίου που μεταφέρει το μήνυμα της χαράς και της ελπίδας.

Όταν όμως τελειώνει η γιορτή της Αναστάσεως, όταν λειώνει η λαμπάδα, όταν σβήσει το φως της, σβήνει μαζί και η χαρά μας;

Όχι βέβαια. Κάθε μέρα που χτυπούν οι καμπάνες στους Ναούς του Κυρίου, κάθε φορά που προσφέρεται ο Αμνός του Θεού, έχουμε Ανάσταση Χριστού. Έχουμε Αναστάσιμη χαρά. Έχουμε μαζί μας το φως της Αναστάσεως.

ΚΑΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΗ

ΤΑ ΚΟΚΚΙΝΑ ΑΥΓΑ

...Το κόκκινο πασχαλινό αυγό έχει προϊστορική προέλευση. Το συναντούμε συχνά στην παγκόσμια μυθολογία και στη χαραυγή του πρώτου ιστορικού «γίγνεσθαι». Δεν λείπει από τον Πολυνησιακό τοτεμισμό, τον βουδισμό, τον κουμφοκισμό, το ζωροαστρισμό και το Ελληνικό δωδεκάθεο.

Το αυγό όπως από τους πάντες υποστηρίζεται, είναι πηγή ζωής. Απ' αυτό βγαίνουν τα κοτόπουλα που γίνονται κότες και γεννούν αυγά, τα κλωσουν για να ξεπηδήσουν από μέσα τα πουλάκια που σιγά-σιγά αναπτύσσονται σε αυτόνομες κότες. Και ο κύκλος συνεχίζεται.

Από το περίεργο στόμα μιας θεότητας της εποχής των Φαραώ προβάλλει ένα κατακόκκινο, στο χρώμα της φωτιάς, αυγό γεμάτο ελπιδοφόρα μηνύματα.

Από το αυγό ενός κύκνου ξεπετάχτηκε η ωραία Ελένη, γυναίκα του βασιλιά της Σπάρτης Μενέλαου και η αιτία του γνωστού Τρωικού πολέμου και στη συνέχεια οι δύο Διόσκουροι αδελφοί Κάστωρ και Πολυδεύκης. Αυγογέννητη θέλουν και τη Θεά της ομορφιάς και της κομψότητας Ίσιδα. Από κει ίσως και η συνήθεια να ζωγραφίζονται τα αυγά που λέγονται «πέρδικες». Τα αυγά της πέρδικας ήταν στην αρχαιότητα ισάξια τροφή με την «Αμβροσία των Θεών».

Η Χριστιανική Θρησκεία καθιέρωσε τα βαμμένα κόκκινα αυγά σαν σύμβολο για το αίμα του

Θεανθρώπου που χύθηκε για τη σωτηρία της αμαρτωλής ανθρωπότητας από το γνωστό προπατορικό αμάρτημα. Ακόμα τα κόκκινα αυγά συμβολίζουν και τον ενθαρρυντικό και ελπιδοφόρο ανοιξιάτικο ανανεωτικό «σπασμό». Ένα λαϊκό γνωμικό λέει: «Αν δεν σπάσει κόκκινο αυγό, άνοιξη δεν βλέπει το χωριό».

Τα κόκκινα αυγά βάφονται την Μεγάλη Πέμπτη και τις πέντε άλλες επόμενες Πέμπτες. Παλαιότερα δεν χρησιμοποιούσαν βαφή, μα το ξύλο «μπακάμη» που έχει σχέση με το ξύλο του Τιμίου Σταυρού του Θεανθρώπου. Τη Μεγάλη Πέμπτη που βάφονται τα

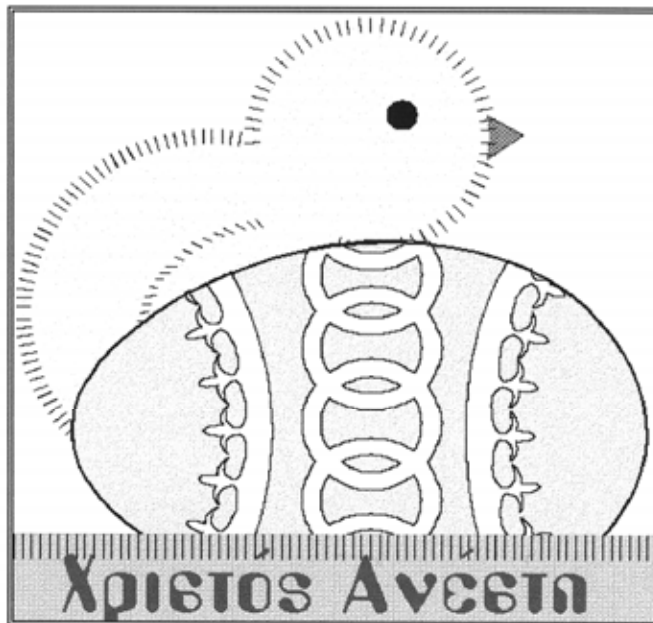
αυγά, ο καιρός συνήθως είναι καλός και ηλιόλουστος. Ποτέ δεν πέφτει καταστρεπτικό χαλάζι στα κτήματα των πιστών γεωργών.

Επίσης οι νοικοκυρές βάζουν στο εικονοστάσι το καλλίτερο κόκκινο αυγό και παίρνουν το παλιό που το θάφτουν στη γη για να βοηθήσει στην καλή καρποφόρηση πλούσιων αγαθών.

Ο Πατροκοσμάς (Κοσμάς ο Αιτωλός) παραλληλίζει τα κόκκινα αυγά με την Αγία Τριάδα, γιατί αποτελούνται από τρία κι

αυτά συστατικά, το τσόφλι, το ασπράδι και το κροκάδι. Με πόση, αλήθεια, ανυπομονησία και λαχτάρα μικροί και μεγάλοι δεν περιμέναμε τη μεγάλη και ιερή ώρα στα φεγγαρόφωτα μεσάνυχτα που θα έλεγε ο παπάς τον

συνέχεια στη σελίδα 18

Δαφνώνας

Το όμορφο χωριό, το γραφικό που στην πλαγιά σκαρφαλωμένο, καμαρώνει τ' άλλα καμποχώρια από ψηλά, τον κάμπο, μέχρι τη θάλασσα κι απέναντι τα παράλια της Ιωνίας!

Κι η Κακιά Σκάλα από πάνω, γκρίζα κι απρόσιτη στο μεγάλο της μέρος, με τον Προφήτη Ηλία και τον Χριστό προστάτες, απ' τα ψηλά να το σκεπάζουν. Στη μέση η πανωκλησιά ερειπωμένη κι άγνωστη στους πολλούς, στ' όνομα της Μητέρας Παναγιάς...

Δαφνώνας. Το χωριό που από τις δάφνες τ' όνομά του πήρε, κι απέχει 9.800 μέτρα από την πόλη (έτσι έγραφε η πινακίδα που υπήρχε πριν μερικά χρόνια στο έμπα του χωριού) μα ο άλλος δρόμος της Ψαρόπετρας, λιγότερο από 8.000.

Από της Νέας Μονής τα μέρη και τους Κεφαλοβούνους, μέχρι το Καστέλι κι απ' την Κακιά Σκάλα μέχρι τον Μεσόβουνο (Μισόβουνο) και τον Κορακάρη, κάθε κομμάτι και χαλάσματα, κάθε σωρός με πέτρες και Ιστορία!

Η παράδοση θέλει το χωριό να προέρχεται από παλιό οικισμό στα Πετρανά, στα Καναβουτσάτα, ή κατ' άλλους στη Λαυρίνα. Στη σημερινή του θέση μεταφέρθηκε (λένε) τέλος του δέκατου, με αρχές του ενδέκατου αιώνα.

Ο Γεώργιος Ζολώτας, (στην Ιστορία της Χίου) μεταξύ άλλων αναφέρει την ύπαρξη στην αρχαιότητα, ονομαστού θρησκευτικού κέντρου «περί τον Δαφνώνα». Οι δυο στήλες-κατάλογοι των Τοττειδών που βρέθηκαν στην περιοχή, καθώς και τα μάρμαρα και οι «αξιόλογοι λίθοι», οδηγούν στο συμπέρασμα ότι «Αξιώσεις παλαιού κέντρου φαίνεται να έχουν οι Δαφνών»...

...Τ άλλα καμποχώρια... τον Κάμπο ...κι απέναντι...

Αναφερόμενος στο Καναβουτσάτο, Στρατηγάτο, Βεσταρχάτο, Πετρανά, γράφει: «Τα κτήματα ταύτα έχουν ή μάλλον είχαν αφθονία υλικού Μεσαιωνικού και παλαιότερου Ελληνικού, ευρέθησαν δ' αυτόθι και επιγραφαι τινές».

Και αλλού: «Την λατρείαν των Καβείρων δύναται τις να εντοπίσει ίσως μετά τινός πιθανότητας και εις το σπήλαιον του Αγίου Γάλακτος, εν τω οποίω ευρέθησαν λείψανα προϊστορικών θυσιών και

λατρείας, ίσως δέ και περί τον Δαφνώνα. Εις το τελευταίον τούτο συμβάλλουσιν αφ' ενός μεν οι Τοττειδαί ων την φατρικήν επιγραφήν εύρωμεν εις το Στρατηγάτον του Δαφνώνος, αφ' εταίρου δ' οι Παμφυλίδαι (Παφυλίδα) και ο όλος εύθετος τόπος, αι πηγαί και τα αρχαία λείψανα τα οποία ευρίσκονται τόσον εν Βεσταρχάτω όσον και εν Στρατηγάτω.

Οι Τοττειδαί, φανερώνουσι λατρείαν του Τόττη, θεότητος Καβειρικής, Φρυγικής προελεύσεως. Αφού δ' οι Τοττειδαί αναμφιβόλως σχετίζονται προς την Καβειρικήν λατρείαν διατί να μήν αναζητήσωμεν Καβείρειον παρά τον Δαφνώνα»...

...Παφυλίδα και ο όλος εύθετος τόπος...

... «Προς το υποτειθέμενον παρά τον Δαφνώνα Καβείρειον, σχετίζω και άλλην εγγύς του αυτού χωριού θέσιν τους λεγομένους Επτά. Οι Επτά τόπος δροσερός και πηγαίος πρό του Καναβουτσάτου, ερμηνεύεται παρά τω λαώ ως επτά δαίμονες, κατά τινών δε λογιότερου ερμηνείαν ως επτά πύργοι δι' ερείπια τινών πύργων αυτόθι».

Η Γενουκρατία άφησε ανεξίτηλα τα σημάδια της και στον Δαφνώνα όπως σ' όλο το νησί. Το κάστρο στο πάνω μέρος του χωριού, ερειπωμένο σήμερα απ' τον χρόνο, μα κι από χέρια βέβηλα, υπευθύνων και μη...

Τους πύργους στο Καναβουτσάτο, στους Επτά και στην Λαυρίνα και τα αξιόλογα υδρευτικά έργα. Εκτός των πολυσυζητημένων πηγών στους Επτά, το Καναβουτσάτο, των Χαβιάρηδων, του Αφτουλά και τόσων άλλων, πάλι ο Ζολώτας γράφει: «Αι του Δαφνώνα πολλαί πηγαί (Αγ. Σαράντα, Βεσταρχάτου, Στρατηγάτου, Αγ. Αποστόλων, Λαυρίνας, της Καστάνας και της κυρίας του χωριού) ών το ύδωρ έκπαλαι ήρχετο δι' υδραγωγείου εις την πόλιν ως μαρτυρεί το λεγόμενον Γεφύρι της Κόρης εις τον Παρθένην, αλλά και εν τη θέσει Βεσταρχάτον υπάρχουσα παλαιά επιγραφή ήν κατεχωρήσαμεν, μνημονεύουσαν εισαγωγής των υδάτων εις τας της πόλεως χρείας. Και άλλη δ' επιγραφή το αυτόν υδραγωγείον (Δαφνώνος-Πόλεως) αφορά επισκευασθέν το 1802 δαπάνη του μητροπολίτου Βοσνίας Παΐσιου Κορέση».

Να σημειωθεί ότι οι κάτοικοι του χωριού εκτός από γεωργοί, κτηνοτρόφοι, κηπουροί και κτίστες, είχαν την ευθύνη της ύδρευσης της πόλης και της συντήρησης των υδραγωγείων, μαζί με τους κατοίκους των Καρυών και του Βασιλεωνίκου.

Η ζωή του χωριού ήταν άρρηκτα δεμένη με την Νέα Μονή. Στην ιστορία της Μονής δεν θα αναφερθούμε.

Είναι γνωστό «τοις πάσιν» ότι στην χιλιόχρονη ζωή της, πέρασαν κατά καιρούς πολλοί Άγιοι άνθρωποι, και κατά καιρούς «μοίραζαν οι κλέφτες τα ρούχα τους». Σε μερικά μόνο στοιχεία που έχουν σχέση με το χωριό μας θ' αναφερθούμε, αποσπασματικά.

«Το Βεσταρχάτον και αυτό Γενουατικόν ήτο των Valasti οι οποίοι το επώλησαν το 1679 εις την Νέαν Μονήν, μετά της εκκλησίας. Άλλοι δ' Ιουστινιάναι ομοίως επώλησαν τα υποστατικά των του Βεσταρχάτου, το 1615. Τα κτήματα της Λαυρίνας επώλησεν η Πλουμού Ιουστινιάνι σύζυγος του Βικεντίου το 1642, ομοίως δ' επωλήθη τη Μονή και το κτήμα των Αγ. Σαράντα εις Λουτρά. Ούτω δ' ηγόρασεν η Μονή παρά των απογόνων, τα κτήματα τα οποία τη είχαν αρπάσει οι πρόγονοι.

Με το πέρασμα του χρόνου και των κατακτητών, το χωριό έπαιρνε ή άλλαζε μορφή. Στην Βόρεια πλευρά του ποταμού (που το χώριζε στα δυο και το στόλιζε με τα γραφικά του γεφυράκια, μέχρι που οι ανάγκες του «πολιτισμού» μας τον σκέπασαν με τσιμέντο) και γυριστά στον λόφο γέμισε σπίτια φτωχικά τα πιο πολλά, μα γραφικά. Και καλύτεριμια στους ανηφορικούς του δρόμους με σκαλιά, για ν' ανεβαίνεις άνετα και να θαυμάζεις το «δέσιμο» της πέτρας στον δρόμο, τους τοίχους και τις γυμνές κορφές της Κακιάς Σκάλας πιο ψηλά.

Ετούτη η πλευρά ανήκε στην δικαιοδοσία της Μονής. Κι οι χωριανοί δουλεύανε για τους κτηματίες μοναχούς, ή πλήρωναν απότριτα (το ένα τρίτο της σοδειάς) σ' αυτούς, προτιμώντας τους από τον Τούρκο τώρα κατακτητή και τους Δαφνούσους κτηματίες που είχαν τ' αρχοντικά τους στην Νότια πλευρά του ποταμού και ανήκαν στην δικαιοδοσία της Τούρκικης διοίκησης, μια και μ' ένα καλό μπαζίσι, αγόραζαν τον νόμο. Πλούτος και ευμάρεια απ' εδώ. Φτώχεια και μιζέρια απ' την άλλη (πλην των ρασοφόρων και των «ευνοουμένων» τους).

Χαρακτηριστικός ήταν ο ξεσηκωμός κατά των «αγίων» της Μονής, στα μέσα του δεκάτου ενάτου αιώνα. Χρόνια αγώνες στα δικαστήρια... Και τέλος η δικαίωση. Μετά από χρόνια... Το γράμμα που ακολουθεί, λέει πολλά.

«Ενδοξώτατε Μπεεφέντη, Αυθένται του Ιερού Συμβουλίου και Σεβαστή Δημογεροντία. Κατά την διαταγήν σας υπήγαμεν εις τον Δαφνώνα οι εκτιμηταί και ο Ηγούμενος μετά της συνοδείας του, καθώς και ο Γέροντας του Δαφνώνος μαζί με τον Γραμματικόν των και τους ακολούθους των και κατεγράψαμεν τα μοναστηριακά χωράφια εκτιμήσαντες αυτά και τα προπληρώνοντα, καθώς και τα μετέπειτα

εξιχνιασθέντα. Σήμερον επειδή πλησιάζομεν να τα καταγράψομεν πλέον, επειδή υπόσχονται οι Δαφνούσιοι, ότι δεν θέλουν εναντιωθεί πλέον εις τα καταγραφόμενα και τιμώμενα, σας παρακαλούμεν θερμώς όλοι να εκβάλετε από την φυλακήν τους Δαφνούσιους υποσχομένους να μη προξενήσουν πλέον μηδεμίαν ανησυχίαν. Εν τσοούτο προσκυνούντες σας μένομεν ευπειθέστατοι.

Εν Δαμαλία 30 Ιανουαρίου 1860»

Γέμισε σπίτια φτωχικά...μα γραφικά...

1822 Η σφαγή της Χίου. Πολλά τα θύματα κι εδώ. Ποτάμι το αίμα σε κλήρο και λαό.

Θύμα της Τουρκικής θηριωδίας (όπως και τόσοι άλλοι) ο παπά Θεωδωρής Ρουφάκης.

Του φόρεσαν σαμάρι και χαλινάρι και τούρκος καβαλάρης του χτυπούσε με το μαστίγιο. Μέχρι να μην αντέξει και να πέσει, για να του κόψουν το κεφάλι και να διακομοδίσουν τον «άπιστο παπά».

Ο Αγ. Παρθένιος εδώ γεννήθηκε και μεγάλωσε. (1805-1883 κατά κόσμο Πολύδωρος Μενής ή Φραγκοσκούφης του Μιχάλη και της Αντωνίας του γένος Παντελάρα).

Ο Παρθένιος (γράφει ο Γ. Διμπόης στο βιβλίο του «Αγιομαρκάκι») γεννήθηκε στο χωριό Δαφνώνα της Χίου, πριν απ' το Εικοσιένα το σημαδιακό, το 1805, σε σπίτι με παλιές βότες και δοξάρια, που κοίταζε κάτω τα νοικοκυρεμένα Καμποχώρια με παράθυρα σα μάτια περίεργα και τρομαγμένα...

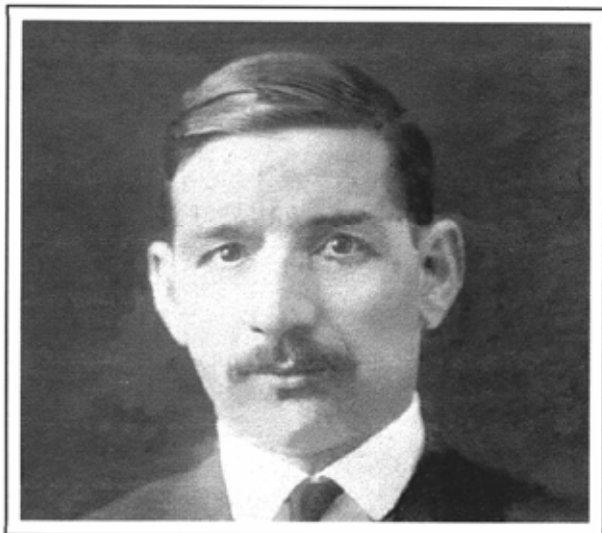
Συνέχεια στην σελίδα 14

ΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΤΩΠΟ

(Του Θεοδοσίου Μαμούνα στον διάκο τότε Κωνσταντίο Νεαμονίτη).

Εν Μέτωπον τη 4 Ιουνίου Έτος 1918.

Αγαπητέ φίλε διάκο, χαίρε. Από εμένα τον φίλον σου Θεοδοσίον. Πρώτον σπεύδω να ερωτήσω δια το αίσιον της περιπόθητής σου υγείας και δεύτερον σου φανερώνω και εγώ, καλώς την υγείαν έχω μέχρι της στιγμής όπου σας γράφω.

Ο Θεοδοσίος Μαμούνας

Μάθε φίλε Κωνσταντίε ότι προ ενός μηνός και περίπου, σου έχω στείλει και άλλην επιστολήν και δεν μου απήντησες, αν την έλαβες ή όχι και δια τούτον τον λόγον σου γράφω και πάλιν.

Μάθε φίλε διάκο, σήμερα όπου σου γράφω, είναι πρώτη φορά που αντάμωσα τον Νικόλαν και με τον Παντελήν τον Καλαμάραν και με όλους τους χωριανούς και να μας δής άμα θα κάτσωμεν όλοι μαζί στον γύρον και κουβεντιάζομεν περί της πατρίδος, θα θαυμάζει το πνεύμα σου. Ο ένας λέγει: «Ας είμαστεν στο χωριόν με άδεια». Και ο άλλος λέγει: «Βρε τι να την κάνω την άδειαν; Εγώ ήθελα να είμαι πολίτης». Και άλλος αλλιώς και τις ακούσ πια και λένε όσα τραβά η σκούπα.

Μάθε φίλε διάκο, ότι εκάμαμεν μιαν μάχην εις τας 17 Μαΐου και επιάσαμεν αρκετούς Βουλγάρους και αν θέλεις να μάθεις διάκο, σαν μας είδανε οι Βουλγάροι και εβγήκαμεν έξω αφ' τα χαρακώματά μας, από τον φόβον τος έτρεχαν σαν τα πρόβατα που τα κυνηγά ο λύκος στο μαντρί.

Μάθε ότι επιάσαμεν και μιαν γυναίκαν Γερμανίδα, μιανού συνταγματάρχη γυναίκα ήταν και δεν ήθελε να παραδοθεί και έβγαλεν αυτή το πιστόλι και εσκοτώσεν έναν δεκανέαν δικό μας και μετά την εσκοτώσαμεν και εμείς.

Πρόσφερε τους χαιρετισμούς εις τους γονείς σου, επίσης και εις τας αδελφάδας σου. Χαιρετίσματα εις τον παπά Παρθένιον και εις θεϊον τον Πετρήν και εις τον Ιωάννην, εις την Μαρίαν, Γεώργη και Αυγουστούν. Χαιρετίσματα εις τον θεϊον σου Σταμάτην και Ασημίνα. Χαιρετίσματα εις τον θεϊον Ιωάννην Μπατάλην και εις την θείαν Κυριακήν και Μαρούκαν και Μαρίαν, εις τον Στέλιον και εις όλα τα παιδιά. Έχετεν δε χαιρετισμούς πολλούς αφ' τον Νικόλαν, αφ' τον Παντελήν τον κουμπάρον σου και αφ' τον Μιχάλην τον Μέλην και από όλους τους χωριανούς και είναι όλοι καλά.

Μόνον σε αυτήν την μάχην που εκάμαμεν, ετραυματίστηκαν 3 μονάχα. Ο Ιωάννης ο Πολιτάκης, ο Μιχάλης ο Στουπάκης και ο Αλέξανδρος το Κουκουράκι. Και οι τρεις είναι πολύ αλαφρά τραυματισμένοι.

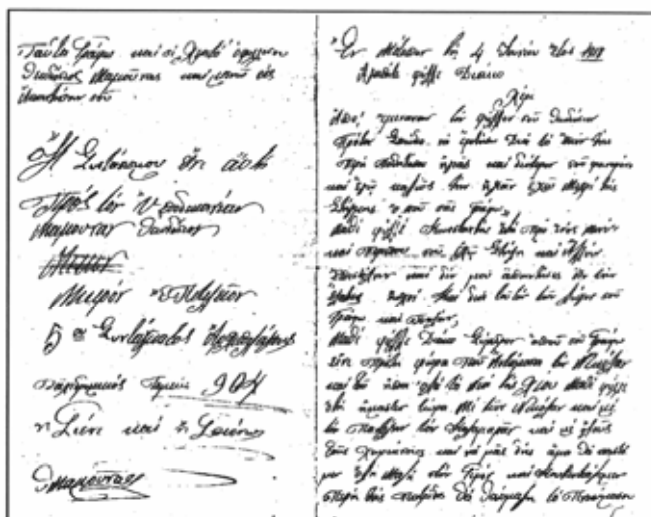
Μάθε φίλε Διάκο, ένα Ζυφιανουσάκι, του Μανώλη του Κούκλου ο υιός, εσκοτώθην οι δε άλλοι, όλοι είναι καλά. Έχεις πολλούς χαιρετισμούς και αφ' τον αδελφό μου Νικολήν και σε κάθε γράμμα που γράφει, σου έχει χαιρετίσματα μέσα γραμμένα.

Ταύτα γράφω και σε χαιρετώ, ο φίλος σου Θεοδοσίος Μαμούνας και μένω εις απάντησίν σου.

Η σύστασή μου είναι αυτή:

**Προς τον Υποδεκανέαν Μαμούναν Θεοδοσίον
Μικρόν Επιτελείον 5^ο Συντάγματος Αρχιπελάγους
Ταχυδρομικός Τομέας 904**

Υγίανε και υγαινω
Θ. Μαμούνας

Ο Αρχιμανδρίτης Κωνσταντίος Νεαμονίτης (Φωτογραφία 1954)

Από το έργο του συλλόγου μας

Μέλη του συλλόγου λένε τον Άγιο Βασίλη

Αποκριές, Γαμπρός και νύφη, στον Δαφνούσικο γάμο.

Τα παλικάρια του χωριού ανεβασμένα στον «Φανό» πριν τον ανάψουν.

Ο «Φανός» του Πάσχα, λίγο πριν ανάψει.

•Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος τα παιδιά του συλλόγου μας πήραν το караβάκι τους και γύρισαν το χωριό ψάλλοντας τα Κάλαντα και τον Άγιο Βασίλη, ευχόμενοι Χρόνια Πολλά από σπίτι σε σπίτι.

•Με ευχαρίστηση και συγκίνηση πήραν οι Δαφνούσοι τα ημερολόγια του συλλόγου μας «Πρόσωπα στην Ιστορία του Δαφνώνα για το 1999. Οι παλιές φωτογραφίες (Αρχείο Βαγγέλη Ρουφάκη) που μαζεύτηκαν πολλά χρόνια πριν από χωριανούς ή είναι αντίγραφα οικογενειακών συλλογών, ξύπνησαν αναμνήσεις στους μεγαλύτερους και απετέλεσαν πηγή γνώσης για τους νεότερους.

•Την ημέρα των Φώτων μετά την εκκλησία, έγινε στο σχολείο του χωριού το κόψιμο της Βασιλόπιτας, του συλλόγου με μεγάλη συμμετοχή κόσμου. Μετά το κόψιμο της Πίτας, παιδιά του τμήματος αγγλικών του συλλόγου, απαγγείλαν ποιήματα και τραγούδησαν γιορτινά τραγούδια. (Για όσους δεν το γνωρίζουν πληροφορούμε ότι λειτουργεί τμήμα αγγλικών κάθε Τετάρτη και Σάββατο με έξοδα του συλλόγου, καθώς και τμήμα ηλεκτρονικών υπολογιστών κάθε Σάββατο και Κυριακή). Επίσης δόθηκαν τιμητικά μετάλλια στα παιδιά του χωριού μας που πέρασαν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Τα παιδιά αυτά είναι: Βοξάκης Πέτρος, Γκιάλη Μαρία, Κουτσουράδη Αγγελική, Στακιάς Σταμάτης και Στουπάκη Άννα.

Το διοικητικό συμβούλιο του συλλόγου αισθάνεται την ανάγκη να ζητήσει συγγνώμη από τον Μυωτέρη Παντελή και την Παπαξενάκη Αναστασία, που λόγω απόστασης ή κακής πληροφόρησης δεν τους απένειμε το μετάλλιο έγκαιρα. Τους πληροφορούμε επίσης ότι θα τους δοθούν τα μετάλλια το γρηγορότερο δυνατό.

•Με επιτυχία έγινε το γλέντι την Καθαρή Δευτέρα και όπως κάθε χρόνο ο καθιερωμένος Δαφνούσικος γάμος. Όλη την περίοδο της Αποκριάς δεν μας έλειψαν οι μεταμφιεσμένοι (οι κουδουνάτοι ή οι καρκαλούσοι όπως τους έλεγαν οι παλιότεροι), αλλά την Καθαρή Δευτέρα είναι το κάτι άλλο.

•Τώρα τα παιδιά μαζεύουν ξύλα και θα συνεχίσουν μέχρι το Μεγάλο Σάββατο, για να μαζέψουν όσα περισσότερα μπορούν για τον «Φανό», την φωτιά που ανάβει έξω από την εκκλησία από τις 11:00 περίπου το βράδυ του Μεγάλου Σαββάτου και πολλές φορές όλη την ημέρα της Λαμπρής. Παλαιότερα άναβε και μέχρι την Τρίτη του Πάσχα.

Είναι από τα πολύ παλιά έθιμα του χωριού και ποτέ δεν πέρασε από το μυαλό των νέων να το εγκαταλείψουν. Κουράγιο παλικάρια μας. Κρατήστε τα έθιμα του χωριού μας ζωντανά και θα μας έχετε αρωγούς και συμπαραστάτες. Και οι νεώτεροι που θα μάθουν από σας όσα εσείς μάθατε από μας και εμείς απ' τους παλιότερους, να συνεχίσουν για πολλά-πολλά χρόνια.

Χρόνια Πολλά

Καλή Ανάσταση.

Πρωταπριλιά

Όλη μέρα στέκονται στο πόδι καβγαδίζοντας και όταν χτυπά το κουδούνι χαλάει ο κόσμος. Το μεσημέρι μένουν νηστικοί και τρεις φορές πιάνονται στα χέρια. Το σπίτι γίνεται άνω-κάτω και τα μαλλιά τους... κουβάρι.

Είναι έξι το απόγευμα και το κουδούνι χτυπά για δέκατη τρίτη φορά. Μετά τον καυγά για το άνοιγμα της πόρτας, εκείνη ανοίγει και μπαίνει ο ταχυδρόμος. Πέφτουν και οι δυο πάνω του και του σκορπίζουν τα γράμματα που κρατά.

-Δεν μου λέτε τρελαθήκατε;

-Ας τα λόγια και λέγε σε ποιόν έφερες το γράμμα λέει ο Μενέλαος.

-Βρε δεν τ' αφήνεις αυτά; Σε σένα σε ποιόν άλλο; φωνάζει η Λέλα.

-Δηλαδή; (ρωτά ο ταχυδρόμος).

-Άστα αυτά και λέγε. Στην κυρία έφερες το γράμμα;

-Όχι!

-Στον κύριο το έφερες. Έτσι;

-Όχι ξαναλέει ο ταχυδρόμος. Και στους δυο το έφερα. Να εκεί κάτω το πετάξατε.

-Εγώ θα το πάρω! Φωνάζει ο Μενέλαος και σκύβει να το πάρει.

-Όχι! Εσύ να τραβηχτείς, φωνάζει η Λέλα (και το πάνει από το πάτωμα). Εγώ θα τ' ανοίξω.

-Αν το ανοίξεις σ' ανοίγω το κεφάλι.

-Δεν παίρνεις τα μούτρα σου;

-Α! Με φοβερίζεις κιόλας; Στάσου λοιπόν. (και αρχίζουν πάλι το μαλλοτράβηγμα!)

Ο ταχυδρόμος παίρνει με κόπο το γράμμα από τα χέρια τους κ' εκείνοι πέφτουν κατάκοποι στον καναπέ.

Σταθείτε! Μη κάνετε έτσι. Θα σας το διαβάσω εγώ. Και αφού ανοίγει το γράμμα, αρχίζει να διαβάζει:

Αγαητοί φίλοι.

Μου ζητήσατε να σας βοηθήσω να γελάσετε ο ένας τον άλλο.

Εγώ έκρινα προτιμότερο να γελάσω και τους δυο σας και τα κατάφερα.

Χρόνια πολλά λοιπόν και εύχομαι να είστε πάντα αγαημένοι σαν σήμερα.

Δικός σας, Τοτός.

-Τον κακό του τον καιρό να πας να του πεις. Και «επί συστάσει» μάλιστα.

Τον μασκαρά μας έκανε κουβάρι..

Γυναίκα μου έλα να φιληθούμε ας είναι και Πρωταπριλιά τι πειράζει;

Και πέφτουν ο ένας στην αγκαλιά του άλλου....

Νίκου Ι. Λάσκαρη (διδασκινή)

Από το «Εγκυκλοπαιδικό Ημερολόγιο» του 1931 έκδοση «Εθνικού Κήρυκα Ν.Υ.».

ΠΩΣ ΠΑΡΘΗΚΕ Η ΠΟΛΗ

Στις 29 του Μάη, 1453, οι τούρκοι πήραν την Κωνσταντινούπολη. Η στάση των «ομοθρήσκων» μας της δύσης και πολύ περισσότερο ο κακός δαίμονας της φυλής μας, ο Εθνικός διχασμός, είχαν σαν αποτέλεσμα τη συρρίκνωση της Ρωμοσύνης και την αλλαγή στη ροή της παγκόσμιας ιστορίας....

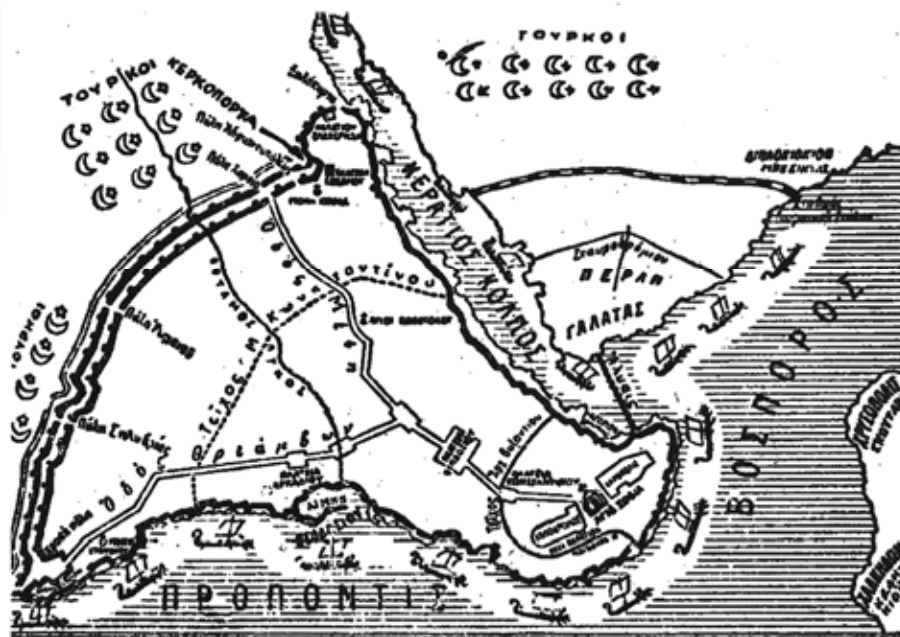
Στην πρώτη γραμμή, δίπλα στον Παλαιολόγο, ο Χιώτης (Γενοβέζος την καταγωγή) Ιωάννης Ιουστινιάνης.

Από το βιβλίο του ιστορικού Βυζαντινολόγου Γιάννη Κορδάτου, «Ακμή και παρακμή του Βυζαντίου», πήραμε τα κομμάτια που ακολουθούν. Εκτός από το τέλος του Ιουστινιάνη, παραθέτουμε και κομμάτια από την περιγραφή του τούρκου ιστορικού Εβλιά Τσελεμπί για το πάρσιμο της πόλης. Ο ίδιος δεν κρύβει την θηριωδία των πατριωτών του, που εμείς και άλλοι γειτονικοί λαοί, τόσο καλά γνωρίσαμε....

“Όπως είδαμε, στις τελευταίες μέρες του Μάη έγιναν πολλές επιθέσεις των Τούρκων και το πυροβολικό τους χάλασε σε πολλές μεριές το κάστρο και πολλά από τα γύρω του χαντάκια (τάφροι) γεμίστηκαν με χώμα. Έτσι ή άμυνα άρχισε να παραλύει.

“Ο άρχηγός των Γενοβέζων Ιουστινιάνης, που ο Παλαιολόγος τον είχε διορίσει φρούραρχο της Πόλης, ή πιο σωστά, γενικό άρχηγό, αντικρύζοντας κάποια μέρα άμεσο κίνδυνο, γιατί στο κάστρο, κοντά στην πύλη του Ρωμανού, ανοίχτηκαν μεγάλες τρύπες, ζήτησε από το δούκα και πρωθυπουργό Νοταρά να του στείλει πυροβόλα για να μπορέσει να κρατήσει την άμυνα και να μη μπου-νε οι Τούρκοι μέσα. Ο Νοταράς, όμως, άρνήθηκε με πείσμα. Τότε, κατά τους Λατίνους χρονογράφους, ανέθηκε το αίμα στο κεφάλι του Ιουστινιάνη και είχε οργανισμένος στο Νοταρά: «Ο traditor et che me tien che adesso non te scanna cum questo rugnal», δηλαδή: “Έ προδότη, δεν ξέρω τί με κρατεί να σε σφάξω με αυτό το μαχαίρι (βλ. Zorzo Dolfin § 69 και Λεονάρδου στη συλλογή Dethier τ. ΚΑ, 590, 645 και πέρα και Βαρβερινό κώδικα, στού Βαλέτα, σ. 30).

Δέ θέλει ρώτημα, πώς ανταλλάχτηκαν βρισιές και απειλές και από τα δυο μέρη και αν δεν πρόφτανε ναρθει ο Παλαιολόγος θα γίνονταν φονικό.

Η Πόλη πολιορκημένη, από τον τουρκικό στρατό και στόλο.

Ὡς ἐκείνη τῇ στιγμή ὁ Ἰουστινιάνης θεωροῦντανε σωτήρας καὶ λυτρωτῆς τῆς Πόλης καὶ οἱ ἐνωτικοὶ τότε τιμοῦσαν. Ὅμως, οἱ φίλοι τοῦ Νοταρᾶ τὸν ἔβλεπαν μ' ἓνα μάτι καὶ ἤθελαν νὰ τὸν ξεφορτωθοῦν, γιὰτὶ στέκονταν ἐμπόδιο στὰ σχέδιά τους. Αὐτὸς ἦταν ὁ πῶλοχυρὸς ἀντίπαλός τους, πού κατάφερε καὶ τὸν Κωνσταντῖνο νὰ μὴ συνθηκολογεῖ, ὀργανώνοντας μέρα καὶ νύχτα τὴν ἄμυνα τῆς Πόλης.

Στὶς 27 τοῦ Μάη ἄρχισε ἡ φοβερότερη ἐπίθεση τῶν Τούρκων. Τὸ κάστρο τρανιάζονταν ἀπὸ τὶς κανονιές. Οἱ Τούρκοι σὰ λυσσασμένοι ρίχνονταν κατὰ μάζες καὶ περνοῦσαν τὰ χαντάκια φτάνοντας στὰ ἐξωτερικὰ τεῖχη, ὅπου, ἀψηφώντας κάθε κίνδυνο, πλησίαζαν στὶς πόρτες τοῦ κάστρου, πού σὲ πολλές μεριές γκρεμιζόνταν ἀπὸ τὶς ἀπανωτὲς ὀβίδες.

Ἀπὸ παντοῦ ἡ ἐπίθεση ἦταν συντονισμένη. Ὁ τουρκικὸς στόλος χτυποῦσε ἀπὸ τὸν Κεράτιο κόλπο καὶ εἶχε ἐπιτυχίες. Ὁ Ἰουστινιάνης κρατοῦσε γερὰ τὴν ἄμυνα, ἀλλὰ πληγώθηκε βαριά καὶ ἀναγκάστηκε νὰ τραβηχτεῖ, γιὰτὶ αἷμα πολὺ ἔτρεχε ἀπὸ τὴν πληγὴ του. Ἐφυγε ἀπὸ τὸ κάστρο, μπῆκε σὲ πλοῖο καὶ πῆγε στὰ κρυφὰ στὴ Χίω, ὅπου καὶ πέθανε.

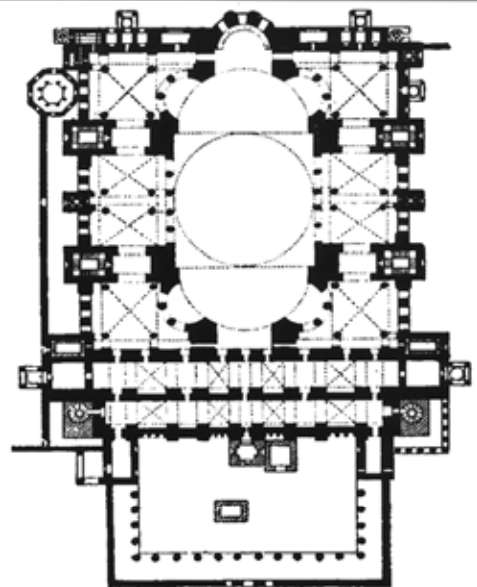
Ὁ Βενετσάνος Νικόλο Βαρβαρο τὸν κατηγορεῖ, πὼς τῶσκασε χωρὶς λόγο καὶ ἔγινε αἰτία νὰ χαθεῖ ἡ Πόλη.

Ἄς ἰδοῦμε, ὅμως, τί λέει ὁ ἀνώνυμος χρονογράφος τοῦ Βαρβερινοῦ κώδικα.

«Ἡ κακὴ τύχη ἠθέλησε καὶ ἐλαβώθη ὁ καπετάνιος Γιουστουινιάς (Ἰουστινιάνης) μὲ μιὰ σαττέα εἰς τὰ σαγόνια καὶ ἔτρεχε τὸ αἷμα εἰςὲ δλο τοῦ τὸ κορμί, καὶ ἐσχιάχθη νὰ μὴν ἀποθάνῃ, καὶ δὲν ἐμίλησε λόγον νὰ δάλη ἄλλον εἰς τὸν τόπον του, μόνε ἄφησε τὸν πόλεμον καὶ ἔφυγε κρυφά, διὰ νὰ μὴν τζακιστοῦνε οἱ σύντροφοί του. Καὶ ἐμπήκανε οἱ ἐχθροὶ μέσα. Ὅπου ἂν ἤθελε ἀφήσει ἄλλον εἰς τὸν τόπον του, δὲν ἠθέλωνε ἐμπῆ οἱ ἐχθροὶ καὶ ἤθελε κρατεῖ τὸν πόλεμον καὶ δὲν ἤθελε χάσῃ τὴν χώραν, τόσο δτι ἀκόμα ἀντιστέκανε οἱ Ρωμαῖοι καὶ πολεμοῦσανε ἀνδρείως καὶ ἐσκληρυνε πολλὰ ὁ πόλεμος. Καὶ ὁ βασιλεὺς, ὡσάν ἔμαθε δτι ἐλαβώθη ὁ καπετάνιος καὶ ἔφυγε, τότε ἐπήγαινε μὲ ἀναστεναγμὸν νὰ τὸν εὐρῆ, καὶ ἐρωτᾷ πού νὰ τὸν εὐρῆ. Καὶ οἱ πολεμιστάδες, οἱ συντρόφοι του, ἐπολεμοῦσανε χωρὶς καπετάνιο ἄμῃ ἀρχίσανε καὶ αὐτοὶ καὶ ἀφήσαν τὸν πόλεμον καὶ ἐφεύγανε. Τότε ἐπήρανε οἱ Τούρκοι θάρρος πολὺ καὶ οἱ Ρωμαῖοι ἐδειλιάσανε πολλὰ. Καὶ ἐτοῦτα ἐγένησαν διατὶ ἔφυγε ὁ καπετάνιος, ὅπου ἔκαμνε χρειὰ νὰ στέκη καὶ νὰ πολεμᾷ ἔως νὰ ἀποθάνῃ εἰς τὴν τιμὴν του, καὶ ἤθελε δίδει θάρρος καὶ τῶν συντρόφων του, διατὶ δλη ἡ δύναμι τοῦ Τούρκου ἦτονε εἰς ἐκείνην τὴν μερέα. Καὶ οἱ ἐλεεινοὶ Ρωμαῖοι ἀμῃ ἐλιγοστεύανε καὶ δὲν ἠμποροῦσανε νὰ ἀνισταθοῦνε εἰςὲ τόσο πλῆθος Τούρκων» (Βαρβερινὸς κώδικας, στοῦ Ζώρα, ὀπ. παρ., σ. 859).

Αὐτοί, ὅμως, πού κακολογοῦν τὸν Ἰουστινιάνη, ἦταν ἐχθροὶ του καὶ γι' αὐτὸ παραποιοῦν τὰ γεγονότα. Ἡ ἀλήθεια εἶναι, πὼς ὁ Ἰουστινιάνης πληγώθηκε βαριά. Ἀκόμα, εἶχε πιά καταλάβει, πὼς οἱ ἀνθενωτικοὶ εἶχαν ἐπικρατήσει.

Ὁ Παλαιολόγος στενοχωρήθηκε πολὺ, ὅταν ἔφυγε ὁ Ἰουστινιάνης, γιὰτὶ ἦταν ὁ καλύτερος στρατιωτικὸς ἀρχηγός. Ἐξᾴλλου, ἔφυγαν καὶ πολλὲς οικογένειες Γενοβέζων καὶ τὸ ἠθικὸ τῶν πολεμιστῶν κλονίστηκε πολὺ.

Κάτοψη τῆς Αγ. Σοφίας Κωνσταντινούπολης.

Ὁ Χριστὸς εὐλογεῖ τὸν Ρωμανὸν τὸν 2^ο καὶ τὴν Εὐδοκίαν.

Αγ. Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος, Βυζαντινὴ ελαιογραφία.

Δαφνώνας

Το Απολυτίκιο του Αγίου:

Του Δαφνώνος τον γόνον και της Χίου αγλαΐσμα των Οσίων την δόξαν και Πατέρων το καύχημα, τιμήσωμεν εν ύμνοις οι Πιστοί., Παρθένιον τον νέον ασκητήν, θεραπεύει γαρ νοσούντας και των μελλόντων προλέγει την έκβασιν. Δόξα τω σέ δοξάσαντι Χριστώ, δόξα τω σέ θαυμαστάσαντι, δόξα τω δια Σού τον σεισμόν καταγγείλαντι.

1881 Ο σεισμός. Πολλά τα θύματα και τώρα. 100 οι νεκροί και πολλοί οι τραυματίες. Πολλά και τα ερείπια.

1912. Επί τέλους, λευτεριά στην Χίο. Μα «θέλει αρετήν και τόλμην η ελευθερία». Στους πολέμους 1912-1922 νεκροί ή αγνοούμενοι οι: Κων. Χαβιάρας, Δημ. Στουπάκης, Αλεξ. Παπαξενάκης, Στεφ. Ψαρρός, Βασ. Γομαράς, Παντ. Καλαμάρας, Στεφ. Χαβιάρας, Νικ. Σιδεράτος και Νικ. Μπεγάκης.

1940-1944. Νεκροί οι στρατιώτες: Ιωαν. Παπαμιχαλάκης, Γεωρ. Ψαρρός και Ιακ. Τσουκάρης. Και οι ναύτες: Μιχ. Παπαμιχαλάκης και Παντ. Μισιριώτης.

Στην Κατοχή ο Δαφνώνας με την μεγάλη γεωργική παραγωγή του, συνέβαλε στην τροφοδοσία του νησιού.

Μετά τον πόλεμο όμως τα πράγματα άλλαξαν. Η γεωργία έχασε την αξία που είχε. Το μεροκάματο στην χώρα πιο δελεαστικό. Η μετανάστευση (εσωτερική και εξωτερική) και η θάλασσα, μάλιστα για τον τόπο. Η παρακμή (προσωρινά τουλάχιστο), έχει αρχίσει. Και η καθίζηση στο ανατολικό μέρος του χωριού το 1971, στάθηκε ανασταλτικός παράγων. Το καθεστώς της Νέας Μονής επίσης αλλάζει. Οι εναπομείναντες καλόγεροι εκδιώκονται και καλόγριες παίρνουν την θέση τους. Τα κτήματα της Μονής (όσα έμειναν) μοιράζονται στους ακτήμονες και τους καλλιεργητές του χωριού.

Τα χρόνια περνούν και οι Δαφνούσοι αρχίζουν να προοδεύουν ξανά. Οι 310 κάτοικοι του χωριού (σήμερα) και πάνω από τόσους που ζουν έξω απ' αυτό, διαπρέπουν σ' όλους τους τομείς. Ξεχωριστή θέση στην Χίο (και όχι μόνο) κατέχουν οι Τεχνίτες και επιχειρηματίες μας. Οι μορφωμένοι δεν μας λείπουν. Στην Αττική, στην Αμερική και όπου αλλού, ξεχωριστή η θέση τους.

Κάθε καλοκαίρι, όλα τα σπίτια καινούργια και παλιά, γεμίζουν. Οι Δαφνούσοι όπου κι αν πήγαν, δεν ξέχασαν τον τόπο τους. Το συνάλλαγμα έρχεται άφθονο στους συγγενείς, μα και για έργα κοινωφελή. Κι εκεί που ζούνε στην Ξενιτιά, στην καρδιά τους έχουν το χωριό.

Η «Αδελφότητα Δαφνουσίων Αττικής» με έδρα τον Πειραιά, ο «Σύλλογος Δαφνουσίων Αμερικής» και η «Νεολαία Δαφνουσίων Αμερικής» με έδρα το Μπρούκλιν της Νέας Υόρκης, είναι το δεύτερο σπίτι τους. Και στον Δαφνώνα ο πολιτιστικός μας σύλλογος

και ο ποδοσφαιρικός μας όμιλος, μαζεύουν τα παιδιά μας και τους εμπνέουν ιδανικά.

Επίσης μεγάλη η προσφορά της Εκκλησίας μας. Ο παπά Παντελής Καλεώδης σε συνεργασία με την επιτροπή και την συνδρομή των κατοίκων (μονίμων και μη) παράγει αξιόλογο έργο και αξιοποιεί στο μέγιστο δυνατό κάθε ευκαιρία.

Ο ενοριακός μας Ναός στη μνήμη του Αγ. Παντελεήμονα (με ωραιότατο καμπαναριό κτισμένο το 1900), ο Ναός του Αγ. Γεωργίου (αρχαιότερος και πρώην ενοριακός Ναός, με «ταφείο»), έχουν επισκευασθεί πρόσφατα. Έχει ξανακτισθεί η Παναγιά της Λαυρίνας πάνω στα θεμέλια της ερειπωμένης απ' τον σεισμό και λαφυραγωγημένης αρχαίας εκκλησιάς και η «εκ θεμελίων» καινούργια εκκλησιά της Μεταμόρφωσης του Σωτήρα που δεσπόζει πάνω απ' το χωριό και φαίνεται εκεί ψηλά απ' όλα τα Καμπόχωρα.

Για τα ΄ξωκλήσια μας τι να πω; Είναι τόσα πολλά, έχουν τέτοια Ιστορία και τόση αίγλη που όλη η Χίος (και όχι μόνο), το γνωρίζει και το αναγνωρίζει.

Η παράδοση και τα έθιμα του χωριού αναβιώνουν. Οι αποκριές, ο Δαφνούσικος γάμος, οι παρέες το Πάσχα, η Πρωτομαγιά, το Δεκαπενταύγουστο, τα Κάλαντα, ο Άγιος Βασίλης ξανάρχονται στο προσκήνιο. Τα παιδιά μας μαθαίνουν παραδοσιακούς χορούς. Γίνεται προσπάθεια συγκέντρωσης φωτογραφικού υλικού από το παρελθόν και να καταγραφούν τα λαϊκά ποιήματα του χωριού, καθώς και τα δίστιχα μοιρολόγια.

Η συνένωση των μικρών χωριών της περιοχής στον δήμο Καμποχώρων, βοηθά την ανάπτυξη και το μέλλον διαγράφεται λαμπρό.

Για επίλογο ένα γεγονός του 1900, με το σατυρικό λαϊκό ποίημα της εποχής.

Κάποιος Δαφνούσης με την παρέα του, έκλεψαν από το Χαλκειός την όμορφη Μαρία και την έφεραν στον Δαφνώνα. Την έκλεισαν σ' ένα δωμάτιο (γιατί εκείνη δεν τον ήθελε) κι αυτοί γλεντούσαν το κατόρθωμά τους πίνοντας και τρώγοντας μεταξύ άλλων, δεκαπέντε αυγά και ένα διπλό ψωμί. Οι «φύλακες» όμως λυπήθηκαν την Μαρία και την φυγάδευσαν. Το γεγονός διηγήθηκε η Κυριακούλα Μυρώνη στον Αντώνη Στουπάκη (μακαρίτες και οι δυο) που μου το μετέφερε το 1986.

Κρίμα τα δεκαπέντε αυγά, κρίμα και την κολλύκα, που κάτσανε και φάγανε στου Ταραμά (Μαμούνα) τα σπίτια.

Να ψήσετε έναν καφέ, σε σκουριασμένο μπρίκι, να τος περάσει ο καμός και το μασκαραλίκι.

Βαγγέλης Ρουφάκης

- Γάτα που κοιμάται, ποντικούς δεν πιάνει.
- Ο ακαμάτης δεν τρώει αμύγδαλα για να μην τα σπάσει.
- Ο εργάτης δεν πεινάει κι αν πεινάσει δεν πεθαίνει.

ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΜΟΥ

Με τούτη τη στήλη που από σήμερα θα κρατήσει μια γωνιά στο περιοδικό μας, ελπίζω να κερδίσω τον φίλο αναγνώστη, όχι φυσικά με το λογοτεχνικό μου ταλέντο, αλλά με το υλικό που με πολύ κόπο και πολύχρονη δουλειά έχω συγκεντρώσει.

Άλλοι δούλεψαν πριν από μένα για να κρατήσουν στο χαρτί αυτά που έζησαν ή που άκουσαν, σε χρόνια πιο δύσκολα και πιο στερημένα.

Χάρη σ' εκείνους όμως (που οι περισσότεροι δεν είναι πια στη ζωή), έχομε στη διάθεσή μας μερικά στοιχεία, που μας δένουν με το παρελθόν και τις ρίζες μας.

Τώρα που το περιοδικό μας δίνει τον τρόπο να επικοινωνούμε, αισθάνομαι την υποχρέωση να σκαλίσω το αρχείο μου και να δώσω ότι έχω σε όλους, γιατί σε όλους ανήκουν.

Ευχαριστώ όλους όσους βοήθησαν κατά καιρούς να συγκεντρώσω αυτό το υλικό και παρακαλώ όσους έχουν στη διάθεσή τους κάτι που έχει σχέση με το χωριό μας (παλιές φωτογραφίες, έγγραφα, βιβλία και ότι άλλο) να μας τηλεφωνήσει στον αριθμό: (0271) 78353 ή να μας γράψει στη διεύθυνση: Βαγγέλη Ρουφάκη, για το περιοδικό Δάφνη. Δαφνώνας Χίος 82100.

Ευχαριστώ.

Βαγγέλης Ρουφάκης

Δημήτριος και Ολγα Μέλη. Μπροστά στον μπαμπά ο μικρός Μιχάλης και στα πόδια της γιαγιάς Κυριακής η μικρή Ειρήνη.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΕΛΗΣ

Γεννημένος και μεγαλωμένος στα Καρδάμυλα ο Δημήτριος Μέλης, υπηρέτησε στο χωριό μας δάσκαλος για πρώτη φορά το 1935. Τότε γνώρισε και τη γυναίκα του Όλγα Πολιτάκη και παντρεύτηκαν το 1938.

Ο Θεός τους χάρισε δυο παιδιά τον Μιχάλη και την Ειρήνη αλλά στέρησε πρόωρα από την οικογένειά του τον καλό σύζυγο και πατέρα και από μας τον αγαπημένο μας δάσκαλο. Ενώ υπηρετούσε για δεύτερη φορά στο χωριό μας μετά τον πόλεμο, αρρώστησε βαριά και πέθανε

τον Μάιο του 1955 σε νοσοκομείο της Αθήνας, αφήνοντας νεαρή χήρα και δυο ανήλικα ορφανά. Άφησε και μας ο καλός μας δάσκαλο που όσο αυστηρός, τόσο αγαπητός ήταν.

Εκτός από τα καλά παιδιά που χάρισε στην κοινωνία και τις καλύτερες αναμνήσεις σωστού και δημιουργικού ανθρώπου για όσους τον γνώρισαν, άφησε και για κείνους που δεν είχαν την τύχη να τον γνωρίσουν, δείγματα της εργατικότητας δραστηριότητας και της αγάπης του για το χωριό μας που και κείνο τον αγάπησε πολύ και δεν θα τον ξεχάσει ποτέ.

Εκτός από το προσωπικό του αρχείο (αλληλογραφία, φωτογραφίες, μελέτες, κ. α.) που ευχαρίστως ετέθη στη διάθεσή μου από τους οικείους του, αξιοσημείωτη είναι η προσπάθεια να κρατήσει ημερολόγιο του χωριού μας (1950-1953) με τα σημαντικότερα κατά τη γνώμη του γεγονότα, καθώς και η σειρά «Γενικά περί του χωριού Δαφνώνας». Σαράντα τέσσερα χρόνια μετά τον θάνατό του εμείς που ποτέ δεν τον ξεχάσαμε, σαν μνημόσυνο βάζομε αυτές τις γραμμές για πρόλογο στα δικά του έργα. Αρχίζομε με το «Ημερολόγιον» και σε συνέχειες, προβάλλοντας το έργο του και δίνοντας ενδιαφέροντα στοιχεία στον Δαφνούση αναγνώστη, για γεγονότα που δεν έζησε ή που έζησε και ο χρόνος τα έχει ξεθωιάσει στη μνήμη του.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

της κοινότητος Δαφνώνας

Μήν Ιανουάριος 1950

1. Ανηγγέλη τηλεφωνικώς εκ Σμύρνης ο σκληρός θάνατος του ζωεμπόρου Γεωργ. Μαμούνα εκ συγκρούσεως του αυτοκινήτου επί τηλεγραφικού στύλου. Αφήνει χήραν σύζυγον και δύο τέκνα.

Ο θάνατός του εβύθισε εις θλίψιν την μικράν κοινωνίαν του χωριού.

2. Απεβίωσεν ο Σταμ. Παπαξενάκης εις ηλικίαν 97 ετών. Σύσσωμος σχεδόν η κοινότης παρηκολούθησε την εκφοράν.

3. Επαύθησαν δύο μέλη της εκκλ. Επιτροπής του Αγ. Παντελεήμονος, κατόπιν δ/γης του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χίου και διορίσθησαν οι Ι.Μανωλιάς και Ι.Στουπάκης.

4. Βροχή καταρακτώδης διάρκειας 12 ωρών. Ο ποταμός επλημμύρισε. Διεπιστώθησαν αρκεταί ζημιαί εις τα πλησίον του ποταμού κτήματα, καθώς και εις άλλα τοιαύτα μακράν αυτού.

5. Δυνατό ψύχος επεκράτησεν αρκετάς ημέρας μετά χιόνων και πάγων. Επροξενήθησαν ζημιαί εις τα όσπρια και εις τα λουπά δημητριακά.

Μήν Φεβρουάριος

1) Εγένετο η λειτουργία της εορτής της Υπαπαντής εις εξωκκλήσιον της θέσεως Στρατηγάτου και ουχί εις τον ναόν του χωριού.

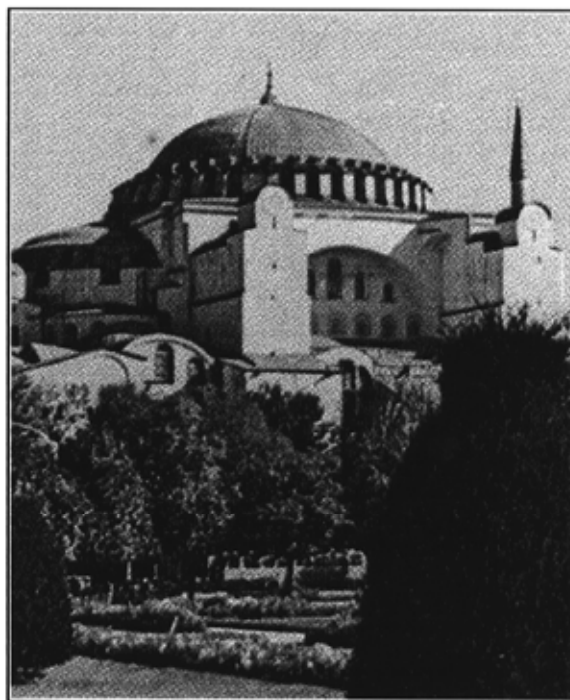
Συνέχεια στη σελίδα 16

Πως Πάρθηκε η πόλη (Κείμενο του Εβλιά Τσελεμπή).

«Κατά την πεντηκοστή ημέρα (της πολιορκίας), γράφει παρατηρήθηκε μέσα στην Πόλη ανακατωσούρα και μεγάλη ταραχή. Πολλές χιλιάδες άπιστοι (θουλαντινοί) ύψωσαν σημαίες πάνω στους πύργους και τις πολειμίστρες του κάστρου, καθώς και στη γη και ζητούσαν να συνθηκολογήσουν. Γι' αυτό τους δόθηκε μια ημέρας διορία να φύγουν είτε από στεριά είτε από θάλασσα και να πάνε όπου ήθελαν και παρέδωσαν το κάστρο... Τότε ο σουλτάνος Μεχμέτ έχοντας 70—80 χιλιάδες στρατιώτες μπήκε μέσα στην Πόλη και τράβηξε ίσια στο παλάτι του Κωνσταντίνου. Εκεί όμως το υπερασπιζόνταν πολλοί άπιστοι. Γι' αυτό έγινε μεγάλη μάχη, όπου να παρθή το παλάτι. Στη μάχη αυτή σκοτώθηκε ο αυτοκράτορας (Κωνσταντίνος) και το πτώμα του το έθαψαν οι άπιστοι ύστερα στο Σουλού Μοναστήρ (Μονή Περιβλέπτου) ...».

«Αλλά οι ιερωμένοι της Εκκλησίας αυτής και οι γύρω σ' αυτήν κατοκούντες, γράφει ο Έβλιά, κλείστηκαν μέσα στην Αγία Σοφία και άρχισαν να πολεμούν. Έπεφταν βροχή οι σαΐτες και οι μπόμπες ενάντια στους τούρκους στρατιώτες και η αντίσταση των άπιστων ήταν γερή. Τρεις μέρες και τρεις νύχτες εξακολούθησε ο πόλεμος αυτός κατά του (Μεχμέτ) του Πορθητή και των Ισλαμικών στρατευμάτων του, την πεντηκοστή τρίτη όμως μέρα πάρθηκε και η Αγία Σοφία».

«Πρώτος πάτησε το δάπεδο της Αγίας Σοφίας ο σουλτάνος Μεχμέτ, που αφού σκότωσε δσους άπιστους βρήκε μπροστά του, έστησε τη σημαία του πάνω στο Μεχράπ και διαλάλησε πρώτα αυτός μέσα στην Αγία Σοφία το μωαμεθανικό πρόσταγμα για προσευχή. Οι στρατιώτες του πάλι πέρασαν από το ξίφος τους δλους τους παπάδες και το έσωτερικό της Αγίας Σοφίας έγινε κατακόκκινο από το αίμα των άπιστων που λάτρευαν τις εικόνες» (σελ. 155—156 της ανώνυμης, ελληνικής μετάφρασης).

ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

Το αργείο μου

2. Εις το σχολείον ομίλησεν προς τους μαθητάς ο Δ/ντής αυτού διά την υπόθεσιν της εορτής.

3. Ψυχρός βόρειος άνεμος μετά χιώνων επεκράτησαν από τας αρχάς του μηνός και επροξένησαν ζημίας εις τα σπαρέντα όσπρια.

4. Ήρχισεν εκ μέρους του ενταύθα Γεωργικού συνεταιρισμού η διανομή πατατοσπόρου και λιπασμάτων εις τους γεωργούς του χωριού.

5. Ετελέσθη μνημόσυνον του φονευθέντος ζωεμπόρου Γ. Μαμούνα εκ συγκρούσεως του αυτοκινήτου επί τηλ/κού στόλου εις προάστειον της Σμύρνης, μετά πάσης εκκλησιαστικής μεγαλοπρεπείας. Η συρροή του πλήθους εκ των Καμποχώρων και της πόλεως Χίου υπήρξε πρωτοφανής. Στέφανοι κατετέθησαν. Παρευρισκόμενος βουλευτής Χίου ομίλησε περί του ήθους και της δράσεως του μεταστάντος.

6. Κατά την Κυριακήν της 25^{ης} του μηνός ετελέσθη μνημόσυνον των πεσόντων υπέρ Πίστεως και Πατρίδος.

Μήν Μάρτιος

1. Άνεμος σφοδρός βόρειος πνέει μετά ραγδαίων βροχών ο οποίος μετ' ολίγας ημέρας μετετρέπη εις νότιον. Βροχή μετά χαλάζης μεγέθους φουντουκίου, επροξένησεν ζημίας εις τα δέντρα και την γεωργίαν

2. Εγένοντο εις το σχολείον αι βουλευτικά εκλογαί εν πλήρη ησυχία και τάξει.

3. Ετελέσθη μετά πάσης μεγαλοπρεπείας εν τω σχολείω και μέσω πλήθους κόσμου η Εθνική εορτή της 25^{ης} Μαρτίου υπό των Μαθητών.

4. Ευεργετικά βροχαί επελθούσαι ανεπίστως, έσωσαν την γεωργίαν.

Μήν Απρίλιος

1. Βροχαί ραγδαίαί ωφέλησαν την γεωργίαν.

Μήν Μάϊος

1. Σφοδροί άνεμοι βόρειοι μετά βροχών τοπικών επικρατούν.

2. Εμφάνησις παρασίτων φυτών ιδίως της οροβάγχης και της λύκου των κουκιών επέριψε μεγάλην ζημίαν εις την παραγωγήν των δημητριακών ιδίως των κουκιών.

3. Κατά την 15την τρέχοντος και περί ώραν 1-2 μ.μ. εσημειώθη ισχυρά σεισμική δόνησις διάρκειας 1-2 δευτερολέπτων.

4. Ήρχισεν ο θερισμός των οσπρίων ιδίως των κουκιών με απόδοσιν μετριάν. Οι αμυγδαλιές ήρχισαν να μισούν και να πετούν τους καρπούς των.

5. Μεγάλες ζέστες επέφεραν ζημίας εις τα ρεβιθιά. Άνεμος βόρειος ενέκυψε κατά τας τελευταίας του μηνός ημέρας και επέφερε ζημίας εις τα σιτηρά και εις την δενδροκομίαν.

Μήν Ιούνιος

1. Άνεμος βόρειος σφοδρός ενέκυψε εις τρόπον ώστε και τα θερισθέντα στάχυα να αρπάση από τα χέρια του γεωργού.

2. Κατά την 14την τρέχοντος οι περισσότεροι εκ των μαθητών του σχολείου, προσεβλήθησαν υπό ιλαράς. Μέχρι της 29ης του μηνός το σχολείον ελειτούργει μόνον με 12 έως 15 μαθητάς.

Η συνέχεια στο επόμενο

Ο ΤΡΑΓΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ Ο ΤΡΑΓΙΚΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΗ Δ. ΚΟΚΚΟΥ

Γνωρίζετε τον τράγον του συντάγματος,
όστις, μόλις η σάλπιγξ αντηχήσει,
εν είδει εξεγερτικού προστάγματος,
πρώτος την χαραυγίν θα εξυπνήσει
και εις αναφοράν ημερησίαν,
δεν έλαβεν ακόμη απουσίαν;

Τον τράγον όστις εις συχνά γυμνάσια
κ' εις εκδρομάς των επιστράτων τόσας,
φαιδρός με στήθη προηγείται λάσια,
και διμοιρίας ως ιδή πετώσας,
στρέφει ολίγον μόνον και κοιτάζει
κ' από χαρά ακράτητος... βελάζει

Και ιδού αυτός από της γης τα πέρατα,
οδοιορήσας εβδομάδας, μήνας,
με μόνον όπλον τα κυρτά του κέρατα,
κατέρχεται εις τας κλεινάς Αθήνας
και τάσσεται άνευ κραυγών και κόπων,
οπλίτης εις το σύνταγμα το πρώτον!

Το παράδοξο εκείνο ζώο, ζούσε στα
παραπήγματα του πρώτου συντάγματος
πεζικού (του συντάγματος της
Αθήνας). Ξυπνούσε με το εγερτήριο,
παρακολουθούσε τις πορείες, έτρεχε να
πάρει φαγητό στο σχετικό σάλπισμα
και κοιμόταν με το σιωπητήριο!

Ο διοικητής Γ. Μαυρομιχάλης με

έγγραφο διαταγή, έδωσε στον απίθανο
τράγο τον βαθμό του δεκανέα!

Πως λοιπόν μπορούσε να ξεφύγει από
την πένα του μεγάλου σατιρογράφου
ποιητή Δημήτρη Κόκκου, που και
αυτός ακόμα ο Γ. Σουρής τον τιμούσε
και τον θαύμαζε;

Τα έργα του «η λύρα του γέρο-
Νικόλα», «ο μπάριμπα-Λινάρδος», και
ο «καπετάν-Γιακουμής», παιζόταν για
πολλά χρόνια στα Ελληνικά θέατρα.
Μα αλίμονο!

Ο ποιητής που με τόση ευφυΐα και
λεπτότητα έγραφε, (όχι μόνο
σατυρικά), ήταν γραφτό να έχει
τραγικό τέλος. Φεύγοντας από το
θέατρο «Ομόνοια» (αργότερα
Κοτοπούλη), μετά το τέλος της
δέκατης τέταρτης παράστασης «η
λύρα του γέρο-Νικόλα», έπεσε θύμα
δολοφονίας. Δολοφόνος ένας
παράφρονος υπαξιωματικός που
νόμιζε ότι στο έργο σατύριζαν τον
αγρότη πατέρα του. Αφού λοιπόν
έσωσε τη τιμή της οικογένειάς του(!)
αυτοκτόνησε με το ίδιο όπλο...

Ο ποιητής δολοφονήθηκε το 1891.
Ήταν μόλις 36 χρόνων.

Στη μνήμη του ένα ακόμα ποίημα, αυτή
τη φορά από την Εθνική του ποίηση.

Κάθε κορμός, κάθε γερό λιθάρι,
που βρίσκεται στα σύνορα ψηλά,
πυργώνει κ' από ένα παλληκάρι,
ένα πλατόστηθο φουστανελλά.

Σιμά του ένα φλογερό τουφέκι
που αδελφός του δίδυμος, λες, μοιάζει.
Όπου μαζί του περπατεί και στέκει,
ήσυχα ξαπλωμένο τον κοιτάζει.

Μιά πλόσκα στο πλευρό του
κρεμασμένη,
ένα σπαθί στη λυγερή του μέση,
μιά θήκη με φυσέκια γεμισμένη,
τσαρούχι φτερωτό, κόκκινο φέσι.

Δεν έχει, ούτε θέλει άλλα πλούτη,
παντού σαν άσπρο φάντασμα προβαίνει,
κλέφτες, φωτιά, καπνός, βόλι, μπαρούτι.
Μ' αυτά μονάχα ζει! Μ' αυτά πεθαίνει!

Λάσια = Τριχωτά
Κλεινάς = Ένδοξες
Πυργώνει = Βάζει σε πύργο (κρύβει, προστατεύει)
Πλόσκα = Ξύλινο δοχείο κρασιού

Βαγγέλης Ρουφάκης

Ο μεγάλος Γάλος κωμικός συγγραφέας και ηθοποιός Μολιέρος
(Ιωάννης Βαπτιστής Πολεκίνος) στο ρόλο του Μασκαρίλλου.

Η ΚΑΛΟΓΡΙΑ

Ένας νέος τραγουδισέ
ανάμεσα πελάγου.
Δώδεκα κάστηρ ξύπνησε
και δέκα μοναστήρια,
ξύπνησε και μιάν καλογριάν
'πο μέσ' αφ το κελλίν της
κι εστάθη ανατολικά
κι έκαμε το σταυρόν της.

«Άμε σταυρέ μου στο καλό,
ράσο μου, στ' Άγιον Όρος
και συ, κουμποσχοινάκι μου,
άμε στον Άγιον Τάφον,
κι εγώ θα πά να παντρευτώ,
να πάρω παλληκάρι,
να πάρω 'ναν τραγουδιστή,
τον πρώτον τσαμπουνιέρη».

«Χιακά ανέλεκτα»

Κ. Κανελλάκη

Η γνώση είναι δύναμη.

(Βάκων)

Ο χρόνος είναι χρήμα.

(Αγγλικό ρητό)

Ο Χρόνος είναι ο κήρυκας της αλήθειας

(Κικέρων)

ΜΟΝΑΞΙΑ

Και μένεις μόνος...

Άβουλος. Χαμένος μεσ' το χρόνο, περιμένεις σαν τον θάνατο, τον θάνατο!

Ξέχασες πια να ξέρεις ν' αγαπάς και να μισείς.

Γιατί είσαι μόνος. Γιατί είσαι εσύ. Που όλα πέθαναν μέσα σου. Το είναι σου... Η ψυχή σου...

Κι αέναα πλανιέσαι στις κόλασης το άγνωστο...

Ένα κουφάρι μένεις αδειανό!

Που μόνη σου παρηγοριά, μοναδικό προστάτη, βάζεις μια πέτρα για καρδιά!

Όχι δεν είναι κρύα, μα πιο ζεστή απ' την ανθρώπινη «αγάπη» και την «καλοσύνη»!

Το βάρος της πονεί. Αλλά και προστατεύει!

Σε προστατεύει απ' το χαμό, σαν μείνεις έρμαιο στους τέσσερις ανέμους!

Ποιος θα μπορέσει πια κι αν το θελήσει να σε βλάψει;

Ο πόνος συνηθίζεται. Κι είναι πιο ανεκτός απ' την ανθρώπινη σκληράδα... Απ' την σκληρή την μοναξιά, που όλοι οι τρελοί την αγαπούνε...

Όσο κι αν σε μισώ, όσο κι αν σε φοβάμαι μοναξιά μου, σ' αγαπώ!

Βαγγέλης Ρουφάκης

Συνέχεια από τη σελίδα 7

Τα κόκκινα αυγά

αναστάσιμο καλό λόγο, το «Χριστός ανέστη».

Με την αναμμένη λευκή λαμπριάτικη λαμπάδα στο ζερβί χέρι και με το δεξί να κρατούμε ένα διαλεγμένο κόκκινο αυγό βρισκόμασταν στην πιο ποθητή προσημνή.

Ήταν το κόκκινο αυγό με το οποίο θα τσουγκρίζαμε με δικούς και φίλους. Νοιώθαμε τη στιγμή εκείνη, το γεμάτο σκιρτήματα και καταναυκτικότητα του αναστάσιμου θαύματος μυστήριο, να γυροφέρνει παφλάζοντας στις ψυχές και της καρδιάς μας τα φυλλάσματα.

Ήταν τόσο προνομιούχες και εκλεκτές οι στιγμές αυτές. Καμιά άλλη θρησκεία εκτός από τη Χριστιανική, δεν μπορεί να τις χαρίσει στους πιστούς της.

Το τσουγκρισμα των αυγών πιστεύεται ότι δίνει δύναμη στο νικητή και τον βοηθάει στο κοινωνικομορφωτικό ανέβασμα.

Στη Δεύτερη Ανάσταση και μετά το γνωστό της αγάπης φιλί, οι νιόνυφες στη Βλάστη και σ' ολόκληρη τη Δυτική Μακεδονία, τσουγκρίζαν αυγά με τις λεύτερες και στο ζυγκί του γάμου κοπέλες.

Αν έσπαζε το αυγό της νιόνυφης, μέσα στο χρόνο θα γεννούσε κορίτσι. Αν όχι αγόρι.

Στις κοπέλες η νίκη σήμαινε αρραβώνα και γάμο μέσα στο χρόνο επίσης. Το αντίθετο προοιωνίζε υπομονή και κουράγιο για το ξανατσουγκρισμα τον άλλο χρόνο.

Πολλοί άντρες, ήταν παθιασμένοι με τα αυγοτσουγκρίσματα. Από καιρό διάλεγαν, γερά αυγά και τσουγκρίζαν με στοιχήματα χρηματικών ποσών που διειθθεντο για κοινωφελείς σκοπούς.

Στην εποχή της τουρκοκρατίας ένα καλάθι κόκκινα αυγά, κατά την περίοδο του Πάσχα, προσφορά χριστιανών προς τους τούρκους άρχοντες, ήταν το πιο ευπρόσδεκτο πεσκέσι (δώρο).

Και καταδικασμένοι και σε θάνατο ακόμα μπορούσε να σωθεί με τη δύναμη που είχαν τα κόκκινα αυγά.

Τόση η δύναμη του κόκκινου αυγού, ώστε ένα λαϊκό τραγούδι λέει:

«Χάρισέ μου κόκκινα αυγά κι έπαρέ μου την καρδιά».

Φώτης Σ. Βίττης
Από το περιοδικό
«Μακεδονική Ζωή»

Χριστός Ανέστη

Περιεχόμενα

Επί τέλους		3
Δαφνώνας 2000	Οργανωτική επιτροπή	3
Χίος Απρίλης 1822	Τάσου Βουρνά (απόσπασμα)	4
Στη Χίο	Γ. Δροσίνης	4
Το Ελληνόπουλο	Βίκτωρ Ουγκώ	4
Μπουρλής-Τζανής	Πέτρου Μαρτάκη	5
Πρωταπριλιά	Νίκου Ι. Λάσκαρη	6
Η Άνοιξη	Γιάννη Βηλαρά	6
Φως Αναστάσεως	Παπά-Παντελεήμονα Καλεώδη	7
Τα κόκκινα αυγά	Φώτη Σ. Βίττη	7
Δαφνώνας	Βαγγέλη Ρουφάκη	8
Γράμμα από το Μέτωπο	Θεοδόση Μαμουάνα	10
Από το έργο του συλλόγου		11
Πως πάρθηκε η Πόλη	Γιάννη Κορδάτου(αποσπάσματα)	12
Το αρχείο μου	Βαγγέλη Ρουφάκη	15
Ο τράγος του Συντάγματος	»» »»	17
Η Καλογριά	Κώστα Κανελλάκη	17
Μοναξιά	Βαγγέλη Ρουφάκη	18
Περιεχόμενα		18
Αθλητικά	Σταύρου Ντίλη	19
Δαφνώνας	Γιώργη Διλμπόη	20

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Του Σταύρου Ντίλη

Π. Ο. «Δάφνη» Δαφνώνα

Ο ποδοσφαιρικός μας όμιλος «Δάφνη» ιδρύθηκε το 1979 και συμπληρώνει φέτος 20 χρόνια ενεργό δράση στο Χιώτικο ποδόσφαιρο. Την περίοδο 1998 - 1999 η ομάδα ξεκίνησε με υψηλούς στόχους και όνειρα.

Τον Μάιο του '98 άρχισε η προσπάθεια με το δεκαμελές διοικητικό συμβούλιο που στελεχώνεται από παλιούς συμβούλους με πείρα και νέους με όρεξη για δουλειά. Πρόεδρος ο Αντώνης Μαμούνας. Αντιπρόεδρος ο Γεώργιος Μαμούνας. Γενικός γραμματέας ο Παράσχος Πολιτάκης. Ταμίες ο Σταύρος Ντίλης και ο Παντελής Λαμπρινούδης.

Γενικός αρχηγός ο Γιάννης Στουπάκης.

Έφοροι υλικών ο Νίκος Κ. Στουπάκης και ο Δημήτρης Λαμπρινούδης. Μέλη ο Πέτρος Κ. Χαβιάρας και ο Γεώργιος Γιασεμής. Προπονητής της ομάδας ανέλαβε ο Στρατής Χασιάς.

Αποκτήθηκαν έμπειροι παίκτες οι Δημήτρης Ζαννίκος, Νίκος Καραμπλάκας, Λεωνίδας Σουρέζ, Νίκος Χασιάς και Γεώργιος Σκυριώτης.

Μαζί με την υπόλοιπη ομάδα ξεκίνησαν τον Αύγουστο εντατικές προπονήσεις και σκληρή δουλειά για την υλοποίηση των υψηλών στόχων της. Στον πρώτο γύρο η ομάδα είχε στο ενεργητικό της 9 νίκες και 5 ισοπαλίες.

Για το κύπελλο έδωσε 3 αγώνες και αποκλείστηκε στα προημιτελικά από τον Ηρακλή Θυμιανών.

Η ομάδα βρίσκεται στην πρώτη θέση του βαθμολογικού πίνακα στο τέλος του πρώτου γύρου. Συνεχίζουμε την προσπάθειά μας, για τον τελικό στόχο που είναι το πρωτάθλημα της πρώτης κατηγορίας Χίου.

Πιστεύουμε στην υποστήριξή σας, για να φτάσουμε την ομάδα του χωριού μας στο ψηλότερο σκαλοπάτι.

Ποδοσφαιρικός Όμιλος «Δάφνη»

Δαφνώνας

Άνθρωποι χτιομένοι στις μεγάλες πόλεις, να νοιώσετε πως τρέφεται η καρδιά του δύσκολο,
Με το πουκάμισο ανοικτό το λινόξεριμα, να φαίνονται τα λλιοκαμένα στήθια,
ιδρώτα ραντισμένα απ' της ζωής το αυρίεμα και το πουκάμισο χοντρό να ευωδιάζει
φρέσκο κοιμένο κόρτο κι έρωτα και με το παντελόνι του νεμάτο σίγηματα της άνοιξης...
την ώρα που καθίζει ο ήλιος στα βουνά και χύνεται κρυοή ακλή κι ανατριχίλα,
να σέρνει τρεις γυαλιότερες κατοίκες, καβάλα στο στακί κι ήμερο γαδουράκι του,
ν' αφήνει το μεράκι του να σέρνεται στον αμανέ, την ώρα που τραβάει για το Δαφνώνα...

Μικρά ανθρωπάκια του ΟΗΕ αστεία, όταν μ' απίτης φούρια φτιάχνετε συνθήκες,
φτιάχνετε βέτο, φτιάχνετε πέρασμα στο θάνατο, τον έχετε στο νου σας, έτσι αμεγνάδιαστο;

«Με κατηγορούν»

Πύθης Δημόνης

